

**CENTRAAL BUREAU
FONDSENWERVING**

2016

JAARVERSLAG

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3		
1. DE ERKENNINGSREGELING	4		
1.1 Modernisering toezicht	4		
1.2. Governance van het Erkenningsstelsel	5		
1.3. Eén erkenning	6		
1.3.1. Raad voor Financiële Betrouwbaarheid	6		
1.3.2. Keurmerk Goede Doelen	6		
2. DOELSTELLING CBF, MISSIE, VISIE EN KERNWAARDEN	7		
2.1. Doelstelling	7		
2.2. Missie	7		
2.3. Visie	7		
2.4. Kernwaarden	7		
3. KERNTAKEN EN BEHAALDE RESULTATEN	8		
3.1. Actief toezicht	8		
3.1.1. Self-assessment	8		
3.1.2. Transitiebijdrage	9		
3.1.3. Nieuw toetsingsprotocol	9		
3.1.3.1. Toetsing A- en B-organisaties	9		
3.1.3.2. Toetsing C- en D-organisaties	10		
3.1.4. Feiten en cijfers over de transitie:	12		
3.1.5. Hertoetsen	12		
3.1.6. Aanpassing normen	12		
3.1.7. Ontdubbeling	13		
3.1.8. Nieuwe erkenningen	13		
3.2. Reactief toezicht	14		
3.2.1. Klachten	15		
3.2.2. Meldingen	15		
3.3. Informeren	16		
3.3.1. Publiciteit en voorlichting	16		
3.3.2. Website	17		
3.3.3. Gemeenten	18		
3.4. Reflecteren	19		
3.4.1. Self-assessment	19		
		3.4.1.1. Databeveiliging	20
		3.4.1.2. Transparantie en risicomanagement	21
		3.4.2. Toekomst	21
4. POSITIONERING	22		
4.1. Ondersteuning door ministerie van Veiligheid en Justitie	22		
4.2. Strategische keuzes	23		
4.3. Contacten met brancheorganisaties en overige organisaties	24		
4.4. Internationale en Europese samenwerking	25		
5. HET CBF ALS ORGANISATIE	26		
5.1. De financiën	26		
5.1.1. Tariefstelling	26		
5.1.2. Verschillenanalyse begrote en werkelijke cijfers 2016	27		
5.2. Het bestuur en de raad van toezicht	28		
5.3. Commissie Keurmerk, Erkenningsvergadering en College van Beroep	30		
5.4. College van Deskundigen – Tijdelijke Commissie Normstelling	30		
5.5. Raad voor Accreditatie	31		
5.6. Het bureau van het CBF	31		
6. JAARREKENING 2016	34		
Controleverklaring	51		
7. ORGANISATIESTRUCTUUR	53		
8. RAAD VAN TOEZICHT, DIRECTIE EN MEDEWERKERS	54		
8.1. Raad van toezicht	54		
8.2. Relevante nevenfuncties van de raad van toezicht	54		
8.3. Directie en medewerkers	55		
9. COMMISSIES EN COLLEGES	56		
9.1. Commissie Keurmerk / Commissie complexe dossiers	56		
9.2. College van Deskundigen / tijdelijke Commissie Normstelling	56		
9.3. College van Beroep	56		
BIJLAGEN	57		
1. Opgezegd, ingetrokken en afgewezen	57		
2. Lijst van CBF-erkende organisaties op 31 december 2016	58		

VOORWOORD

Wij kijken terug op een veelbewogen jaar. Vanaf 1 januari 2016 is - na een lange periode van praten en zoeken - een nieuwe erkenningsregeling van start gegaan. De sector wilde met deze nieuwe regeling het oude toezicht moderniseren en de erkenning voor iedere goededoelenorganisatie toegankelijk maken. Het CBF heeft de kans gekregen om zich om te vormen tot de onafhankelijke en ontwikkelgerichte toezichthouder van de sector. Wij hebben deze kans met beide handen aangegrepen. Op papier waren er veelbelovende afspraken gemaakt. De opgave in 2016 was om deze samen met de vele belanghebbenden te vertalen naar de praktijk. Dat bleek een pittige uitdaging te zijn, zowel voor de werkorganisatie zelf als voor de reeds bij het CBF aangesloten organisaties.

De eerste helft van 2016 stond in het teken van het aanpassen van alle interne werkprocessen en de overgang van bestaande keurmerk- en certificaathouders naar de nieuwe erkenning. Hiervoor hebben de grotere organisaties een 'self-assessment' ingevuld waarmee zij zichzelf konden toetsen aan de nieuwe normen. Ruim 95% procent van de eerder aangesloten organisaties is inmiddels over. De aantrekkingskracht van de nieuwe erkenning heeft ruim honderd organisaties ertoe aangezet om ook een erkenning aan te vragen, waaronder veel kleinere organisaties en organisaties die eerst een ander keurmerk voerden.

Met een Feest van (h)Erkenning op 1 juli 2016 hebben meer dan tweehonderd vertegenwoordigers van goededoelenorganisaties gevierd dat hun erkenning een feit was. De nieuwe, meer ontwikkelingsgerichte, manier van werken werd in de tweede helft van 2016 toegepast op de toetsing van nieuwe organisaties en op de driejaarlijkse hertoetsing van reeds aangesloten organisaties. Eind 2016 namen ruim honderd mensen deel aan een reflectieve bijeenkomst over databeveiliging.

Het afgelopen jaar was alles in beweging. Dit heeft veel flexibiliteit en inzet gevraagd van onze medewerkers. De RvT is de medewerkers bijzonder erkentelijk voor hun enorme inzet. De erkenning stelt niet alleen hogere eisen aan de goededoelenorganisaties maar ook aan de mensen die namens het CBF met deze organisaties in gesprek gaan.

Wij kijken met trots terug op de behaalde resultaten en zijn blij met de constructieve samenwerking die we afgelopen jaar in de sector ondervonden. Er is een solide fundament gelegd om verder te gaan bouwen. De erkenning slaat aan en krijgt een steeds groter draagvlak, met meer aantoonbare toegevoegde waarde tot gevolg. We hebben een duidelijke agenda voor het nieuwe jaar. We willen een groei van 30% in het aantal erkende organisaties realiseren, onze reactieve toezichtrol verder ontwikkelen, de waarde van de erkenning voor zowel publiek als goededoelenorganisaties vergroten en onze interne werkprocessen verder optimaliseren. Onze ambities zijn hoog maar realistisch en worden gedragen door de organisatie. Wij kijken met vertrouwen uit naar het komend jaar.

J.R.A. Nawijn,
Interim-voorzitter

Amsterdam, 22 maart 2017

1. DE ERKENNINGSREGELING

1.1 Modernisering toezicht

In 2015 is door de brancheorganisaties Nederland Filantropieland (toen nog IF), Goede Doelen Nederland en toezichthouder CBF met brede input vanuit de sector de Erkenningregeling voor goede doelen ontwikkeld.

Het doel van de Erkenningregeling is een goed functionerende sector: professioneel, betrouwbaar en transparant. Met de erkenning kunnen goede doelen aan donateurs, subsidieverstrekking, overheid en andere belangstellenden laten zien dat ze aan alle kwaliteitseisen voldoen en de zaken op orde hebben. Sinds 1 januari 2016 kunnen goede doelen bij toezichthouder CBF de erkenning aanvragen.

4

Met de Erkenningregeling is het toezicht op de goedbedoelensector gemoderniseerd en verbreed. Het toezicht is breder toegankelijk, ontwikkelingsgericht en spitst zich meer toe op doelrealisatie. De sector stelt zelf, samen met belanghebbenden, de normen vast. Er is gewerkt aan het sterk terugdringen van de administratieve last. Het nieuwe toezicht gebeurt vanuit vertrouwen maar bij vermeende misstanden worden eventuele rotte appels, na gedegen onafhankelijk onderzoek, uit de mand gehaald. Op deze manier draagt het nieuwe toezicht bij aan het vertrouwen van het publiek en het ontwikkelpotentieel in de sector.

Het CBF is gevraagd om het nieuwe toezicht binnen de sector vorm te gaan geven. De kerntaken van het CBF zijn veranderd. Het toezicht is nu meer gericht op ontwikkelpunten en er wordt meer sectorbreed gereflecteerd op relevante trends. Daarnaast is de informatierol versterkt en wordt er actiever ingezet op sectorbreed waken en ingrijpen.

Het toezicht en de normen waar het toezicht betrekking op heeft, zijn gedifferentieerd naar grootte. Er worden vier categorieën organisaties onderscheiden, op basis van de totale som der baten:

Toetsingscategorie	Schaalindeling som van de baten (in euro)
A	0 < 100.000
B	100.000 < 500.000
C	500.000 < 2.000.000
D	2.000.000 of hoger

*“Wij willen
vooral betrouwbaarheid
uitstralen naar
iedereen die met
ons werkt.”*

Dierenbescherming

1.2. Governance van het Erkenningstelsel

In 2016 hebben de dragende brancheorganisaties Goede Doelen Nederland en Nederland Filantropieland samen met het CBF de governance van het nieuwe stelsel uitgewerkt en de afspraken hierover vastgesteld in een convenant dat op 30 januari 2017 is ondertekend.

Gezamenlijk streven zij met de erkenningsregeling de volgende doelen na:

- Een substantieel deel van de goede doelen is erkend
- De erkenningsregeling is bekend bij een substantieel deel van het donerende publiek
- De erkenningsregeling is de standaard voor toezicht op en verantwoording van goede doelen voor alle belanghebbenden.

Eén van de wensen vanuit de sector was het scheiden van normstelling en toezicht. Uit onderzoek bleek dat donateurs het meeste vertrouwen hebben in normstelling die onafhankelijk van de sector plaatsvindt. De normen waarop toezichthouder CBF toetst worden vanaf 2017 door een aparte onafhankelijke commissie vastgesteld: de Commissie Normstelling. Er is een reglement opgesteld waarin de taken en verantwoordelijkheden van de nieuwe commissie zijn vastgelegd. In het transitiejaar 2016 heeft het voormalige college van Deskundigen van het CBF de rol van tijdelijke Commissie Normstelling vervuld.

Er is een stuurgroep ingesteld die verantwoordelijk is voor het goed laten functioneren van de erkenningsregeling als geheel, inclusief de normstelling, het toezicht en de financiering van het stelsel. In de stuurgroep zijn de dragende partijen vertegenwoordigd:

- De voorzitters van de brancheverenigingen Goede Doelen Nederland en Nederland Filantropieland
- De voorzitter van de raad van toezicht van toezichthouder CBF
- De voorzitter van de Commissie Normstelling.

“Als zij zien dat wij lid zijn van het CBF, wijst dat erop dat er goed gekeken is en dat wij niet vreemde dingen zouden kunnen doen.”

Vrienden van Amphia

1.3. Eén erkenning

In 2016 zijn de twee andere keurmerken - dat van de Raad voor Financiële Betrouwbaarheid en het Keurmerk Goede Doelen – uit de lucht gegaan. Dit draagt richting publiek bij aan de eenduidigheid van de erkenningsregeling.

1.3.1. Raad voor Financiële Betrouwbaarheid

In 2015 zijn tussen het bestuur van de Raad voor Financiële Betrouwbaarheid (RfB) en het CBF afspraken gemaakt over verregaande samenwerking. Een lid van het bestuur van de RfB is toegetreten tot het bestuur (inmiddels RvT) van het CBF. In januari en maart 2016 hebben alle deelnemers van de RfB een brief ontvangen omtrent de ontwikkelingen met betrekking tot het nieuwe validatiestelsel. Tevens is er in april een deelnemersvergadering gehouden waarin een toelichting is verstrekt op de samenwerking met het CBF en is er gelegenheid geweest om kennis te maken met de voorzitter en de nieuwe directeur van het CBF. Tijdens deze vergadering is dieper ingegaan op de consequenties van de nieuwe erkenningsregeling en de wijze waarop de RfB-deelnemers soepel konden overgaan naar de erkenning. De kleinere organisaties in de categorieën A en B konden de online-aanvraagmodule voor de erkenning invullen. De grotere organisaties hebben net als de voormalige keurmerkhouders van het CBF het online-self-assessment ingevuld waarin zij zichzelf konden toetsen op de nieuwe normen.

Het RfB-logo bleef geldig tot en met 31 december 2016. In 2017 mag dit logo niet meer worden gevoerd. Per 1 januari 2017 zijn 18 van de 22 RfB-deelnemers erkend (82%). Drie organisaties hebben van de erkenning afgezien, één organisatie is opgehouden te bestaan.

1.3.2. Keurmerk Goede Doelen

Begin 2016 hebben de dragende brancheorganisaties en het CBF afspraken gemaakt met de Stichting Keurmerk Goede Doelen (KGD) over de voorwaarden voor het opheffen van het Keurmerk Goede Doelen. CBF en Stichting KGD hebben gezamenlijk gecommuniceerd richting de KGD-leden en er is een speciale voorlichtingsbijeenkomst voor hen georganiseerd. Eind 2016 heeft de stichting bij monde van oprichter Bart Hartman geconstateerd dat de nieuwe erkenningsregeling aan de afgesproken voorwaarden heeft voldaan. Hij heeft dit aan de eigen keurmerkhouders laten weten en aangegeven dat het Keurmerk Goede Doelen per 31 december 2016 definitief is opgehouden te bestaan.

In een brief roept de Stichting Keurmerk Goede Doelen haar voormalige keurmerkhouders op zich aan te melden voor de erkenning voor zover zij dit nog niet hadden gedaan. “Op de eerste plaats omdat de vragen die uw organisatie dient te beantwoorden aanzetten tot reflectie over de effectiviteit en efficiëntie van uw organisatie”, aldus de brief. “Op de tweede plaats omdat het positieve effect van de Erkeningsregeling voor goede doelen organisaties groter wordt naarmate er meer organisaties deelnemen. En op de derde plaats omdat wij er alle vertrouwen in hebben dat het CBF een succes van de Erkeningsregeling gaat maken. Zeker nu dat staatssecretaris Dijkhoff recent heeft aangekondigd dat de overheid de Erkeningsregeling wil steunen door o.a. een verbinding te creëren met het loterijstelsel en de ANBI-regeling. Kortom CBF Erkenning is goed voor uw organisatie. Wacht niet, vraag de Erkenning aan!”

Vanaf 1 januari 2017 mogen de voormalige keurmerkhouders van het Keurmerk Goede Doelen niet langer het logo van Keurmerk Goede Doelen gebruiken. Ook op de website keurmerkgoededoelen.nl wordt de opheffing gemeld.

2. DOELSTELLING CBF, MISSIE, VISIE EN KERNWAARDEN

Begin 2016 zijn de missie, visie en kernwaarden van het CBF afgestemd op de nieuwe rol. In de loop van het jaar zijn ook de statuten hierop aangepast.

2.1. Doelstelling

De Stichting heeft ten doel:

- a. het optreden als onafhankelijke toezichthouder van de filantropische sector;
- b. het informeren van het publiek en de gemeenten en andere belanghebbenden vanuit de opdracht om het vertrouwen van het publiek in de sector te borgen;
- c. het delen van informatie en bevindingen met de sector ter professionalisering en ontwikkeling.

Deze doelstelling is vastgelegd in de nieuwe statuten, gepasseerd op 17 november 2016.

2.2. Missie

We zijn dé onafhankelijke toezichthouder en hét kennisinstituut van de filantropische sector. Onze primaire opdracht is om het vertrouwen van het publiek in de sector te borgen en de sector te ontwikkelen. We hebben oog voor de belangen van het publiek, de donateurs, begunstigen, goededoelenorganisaties en de sector als geheel.

Wij zetten ons in voor verdere professionalisering en kwaliteitsverbetering van de sector. Dit doen we door te reflecteren op de tijdens het

toezicht verzamelde informatie en door het agenderen van relevante ontwikkelthema's.

2.3. Visie

Wij houden toezicht op de normen vanuit vertrouwen.

Wij onderzoeken achtergronden bij vermeende misstanden.

Wij vellen een onafhankelijk oordeel en interveniëren indien nodig.

Wij stimuleren professionele ontwikkeling met meer aandacht voor doelrealisatie.

Wij geven betrouwbare informatie.

Wij signaleren trends en maken dilemma's bespreekbaar.

2.4. Kernwaarden

Begin 2016 zijn in samenspraak met alle medewerkers ook de kernwaarden herijkt.

Onze nieuwe kernwaarden zijn:

- onafhankelijk
- transparant
- toegankelijk en
- deskundig.

In diverse bijeenkomsten is hieraan met behulp van concrete voorbeelden inhoud gegeven. De kernwaarden zijn vertaald naar houding en gedrag en vervolgens meegenomen in het vormgeven van de nieuwe werkprocessen.

3. KERNTAKEN EN BEHAALDE RESULTATEN

Onze nieuwe kerntaken zijn:

Toezichthouden	Informereren	Reflecteren
<ul style="list-style-type: none"> • Actief: erkennen en stimuleren • Reactief: waken en ingrijpen	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie verstrekken • Open data beschikbaar stellen	<ul style="list-style-type: none"> • Sectorbreed vooruitkijken en teruggeven • Dialogoog aangaan

8 3.1. Actief toezicht

Na twee jaar van dialoogsessies, waar vele goedbedoelenorganisaties bij betrokken zijn geweest, is eind december 2015 tussen het CBF en de brancheorganisaties Nederland Filantropieland en Goede Doelen Nederland overeenstemming bereikt over de inhoud van de nieuwe Erkenningsregeling en de daarbij behorende nieuwe normen. Naast harde normen zijn er ook zogenaamde aandachtspunten benoemd. Er zijn vier categorieën organisaties onderscheiden (zie 1.1.). De normen nemen in zwaarte toe naarmate de omzet van een organisatie groter is.

In 2016 zijn we het nieuwe stelsel met elkaar gaan implementeren en heeft verdere ontwikkeling plaatsgevonden. Omdat de besluitvorming over het stelsel pas eind 2015 plaatsvond, hadden wij enige tijd nodig om de implementatie goed voor te bereiden. Onze focus lag in de eerste maanden op het implementeren van het nieuwe Erkenningsstelsel in onze werkprocessen en op een zorgvuldige en soepele overgang van de keurmerk- en certificaathouders naar de nieuwe erkenning. Begin februari 2016 hebben

we alle reeds aangesloten goedbedoelenorganisaties en andere betrokkenen geïnformeerd over de aanstaande veranderingen, over de beoogde toegevoegde waarde en over de wijze waarop de overgang zou worden vormgegeven.

Daarnaast gingen we met de brancheorganisaties aan de slag om de toetreding van nieuwe organisaties te stimuleren. Voor de kleinere goedbedoelenorganisaties zijn goedbezochte informatiebijeenkomsten georganiseerd om hen te informeren over de nieuwe erkenningsregeling. Al in het eerste kwartaal waren de eerste veertig nieuwe aanmeldingen binnen.

Gedurende het jaar zijn de meeste certificaat- en keurmerkhouders (inclusief de keurmerkhouders van de RfB) overgezet naar het nieuwe stelsel. 94% van de CBF-keurmerkhouders en vrijwel alle certificaathouders hebben in 2016 de nieuwe overeenkomst ondertekend.

3.1.1. Self-assessment

Er is een self-assessment ontwikkeld om de overgang van keurmerkhouders naar de erkenning soepel te laten verlopen. Alle nieuwe normen in de erkenning kwamen daarbij aan de orde. Dit self-assessment, dat door alle 247 keurmerkhouders en grotere RfB-organisaties digitaal is ingevuld, is individueel naar de organisaties teruggekoppeld. In veel gevallen kwam hier huiswerk uit dat moet gebeuren om aan de normen van de nieuwe erkenning te voldoen. Hierover zijn met alle organisaties afspraken gemaakt die steekproefsgewijs en in hertoetsingen worden gecontroleerd.

Het self-assessment was eind juni al door 187 bestaande CBF-keurmerkhouders ingevuld. Dit leverde een schat aan informatie op die gebruikt

GLK erkend goed doel!

In 2002 verwierf GLK als eerste van de provinciale Landschappen het keurmerk CBF voor fondsenwerving. Na veertien jaar wisselt het CBF het keurmerk in voor het predicaat 'erkend goed doel'. Deze bredere erkenning vervangt behalve het keurmerk van CBF ook dat van andere certificerende organisaties. De goede doelen hebben zelf bouwstenen aangedragen voor een beoordelingsstelsel. De grootste winst van de nieuwe erkenningsregels: meer duidelijkheid en verdieping. Er is een eenduidige en door de sector breed gedragen erkenning tot stand gebracht. Alle certificerende instanties hanteren voortaan dezelfde criteria. Het voordeel voor donateurs is dat zij het functioneren van goede doelen beter met elkaar kunnen vergelijken.

Daarnaast zijn extra normen toegevoegd waaraan voldaan moet worden. Van organisaties wordt verwacht dat zij een actieve dialoog met donateurs voeren, een heldere visie hebben op beoogde resultaten en nadenken over mogelijke risico's en maatschappelijke effecten. Ook moet er beleid zijn voor de beveiliging van ICT-systemen en databestanden. Deze verandering betekent dat alle houders van een keurmerk voor fondsenwerving zich opnieuw moeten 'kwalificeren'. GLK doorstond de nieuwe toetsing glansrijk. Dat betekent dat we ons sinds 1 juli dit jaar een 'erkend goed doel' mogen noemen, met de toevoeging CBF als onze keuringsinstantie. We zijn hier trots op.

Hoofd financiën GLK Erwin Sprenkeler nam op 1 juli het certificaat 'erkend goed doel' in ontvangst van CBF-directeur Roline de Wilde

Foto: CBF-Peter de Baat

Mooi Gelderland – Herfst 2016 – Geldersch Landschap & Kasteelen

is voor een sectorbrede analyse die gepresenteerd is op het Feest der (h)Erkenning op 1 juli en verzonden is naar alle (voormalige) keurmerkhouders. Hiermee kregen zij inzicht in hun score op de nieuwe normen ten opzichte van andere erkende organisaties. Het belangrijkste sectorbrede aandachtspunt dat naar voren kwam was de kwestie van databeveiliging (zie verder onder 3.4.1.).

3.1.2. Transitiebijdrage

Met de dragende brancheorganisaties is afgesproken om alle grotere reeds aangesloten keurmerkorganisaties (baten eigen fondsenwerving en kansspelinkomsten van meer dan 1,25 miljoen euro) een eenmalige transitiebijdrage van € 2.000 te vragen. Deze bijdrage is gelijktijdig met de jaarlijkse bijdrage gefactureerd en is gebruikt om de meest noodzakelijke transitie-investeringen doorgang te kunnen laten vinden.

3.1.3. Nieuw toetsingsprotocol

Organisaties die voor een erkenning in aanmerking willen komen, worden op basis van hun totale baten onderverdeeld in vier categorieën, ieder met een aangepast eisenpakket (de 'normen'). Hiermee is de erkenning toegankelijk voor kleine en grote organisaties.

Ten behoeve van de toetsing van de vier categorieën is een nieuw ontwikkelgericht protocol ontwikkeld, gebaseerd op een risicogerichte aanpak.

3.1.3.1. Toetsing A- en B-organisaties

A-organisaties zijn de organisaties met totale baten tot € 100.000. B-organisaties hebben totale baten tot € 500.000. Bij deze organisaties vindt de toetsing voor een belangrijk deel online plaats. Organisaties kunnen op de website van het CBF de normen vinden en een demonstratieversie van de aanvraagmodule gebruiken, zodat ze voor aanvang van de digitale

toetsing precies weten wat er aan bod komt. De initiële toetsing is gelijk aan de jaarlijkse toetsing.

De aanvraagmodule is in de loop van het jaar verfijnd en er wordt gewerkt aan tools die het doen van de aanvraag van de aanvragende organisaties én het werkproces van het CBF makkelijker maken.

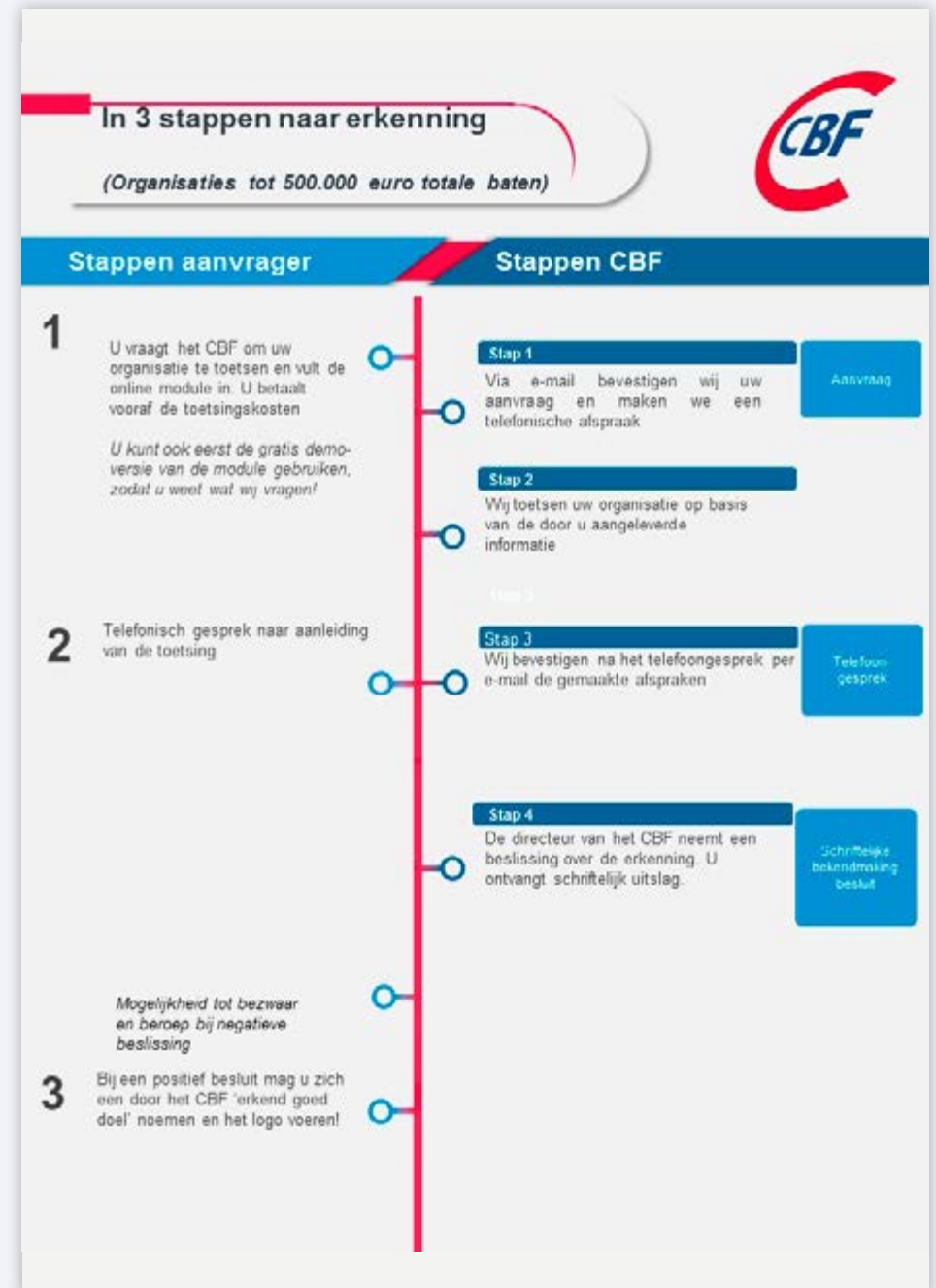
3.1.3.2. Toetsing C- en D-organisaties

C-organisaties zijn organisaties met totale baten tot € 2 miljoen en D-organisaties hebben baten van meer dan € 2 miljoen. Ook voor deze organisaties heeft het CBF een nieuwe manier van toetsen ontwikkeld: niet langer norm voor norm, maar meer risicogericht. Door risicogericht te toetsen, besteden we onze tijd effectief en efficiënt en gaan we alleen de diepte in als hier aanleiding toe is.

10

Het CBF toetst de organisatie aan de hand van de zeven hoofdstukken waarin de normen van de erkenningsregeling zijn onderverdeeld: missie/maatschappelijke waarde, middelen, activiteiten/organisatie, doelrealisatie, governance, verantwoording en belanghebbenden. Op basis van opgevraagde informatie, webresearch en eventueel ontvangen klachten worden per hoofdstuk een paar open vragen beantwoord waarbij via steekwoorden alle normen aan bod komen. Zo wordt geborgd dat de hoofdlijn van de normen bij de toetsing leidend is. Als de screening op hoofdlijnen hier aanleiding toe geeft, wordt dieper ingezoomd en worden de bij dat onderwerp horende normen allemaal getoetst.

Het CBF wil alle organisaties eenduidig beoordelen. Dit borgen wij door bij elke toetsing het vierogen-principe toe te passen en door regelmatig rapportages intern met alle medewerkers die bij toetsing van organisaties betrokken zijn te bespreken.

Erkende organisaties worden eenmaal in de drie jaar uitgebreid getoetst. In de tussenliggende jaren vindt een zogenaamde lichte toetsing plaats. In 2016 bestond deze lichte toetsing, in het kader van de overgang naar het nieuwe Erkenningsstelsel, uit een self-assessment op de nieuwe normen en het aanleveren van de jaarcijfers.

Dit nieuwe proces biedt voor C- en D-organisaties duidelijkheid in de te doorlopen stappen, een beknopt en overzichtelijk toetsingsrapport en een aanzienlijke administratieve lastenverlichting.

We hebben organisaties gevraagd naar hun beleving van de hertoetsing. Het algemene beeld daaruit is dat organisaties de hertoetsing als positief en waardevol ervaren. Zo beoordelen organisaties de voorafgaand aan de beoordeling toegestuurde informatie over het proces als goed (72%), zeer goed (22%) en uitstekend (6%).

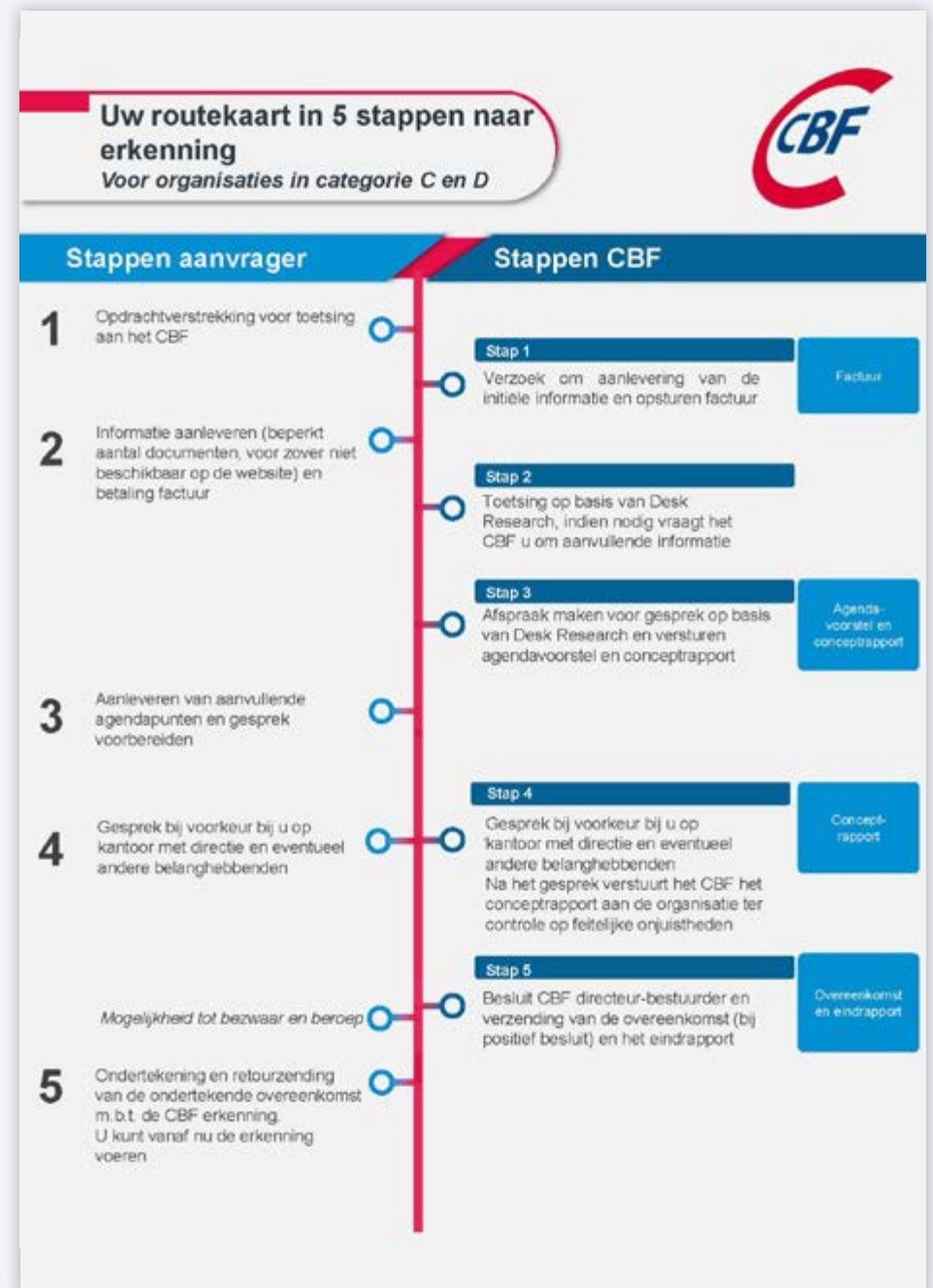
11

Het gesprek wordt door 61% van de organisaties als waardevol en door 28% als zeer waardevol ervaren.

50% van de respondenten geeft het toetsingsproces het rapportcijfer 8 of hoger, 39% geeft een 7 en 11% een 6.

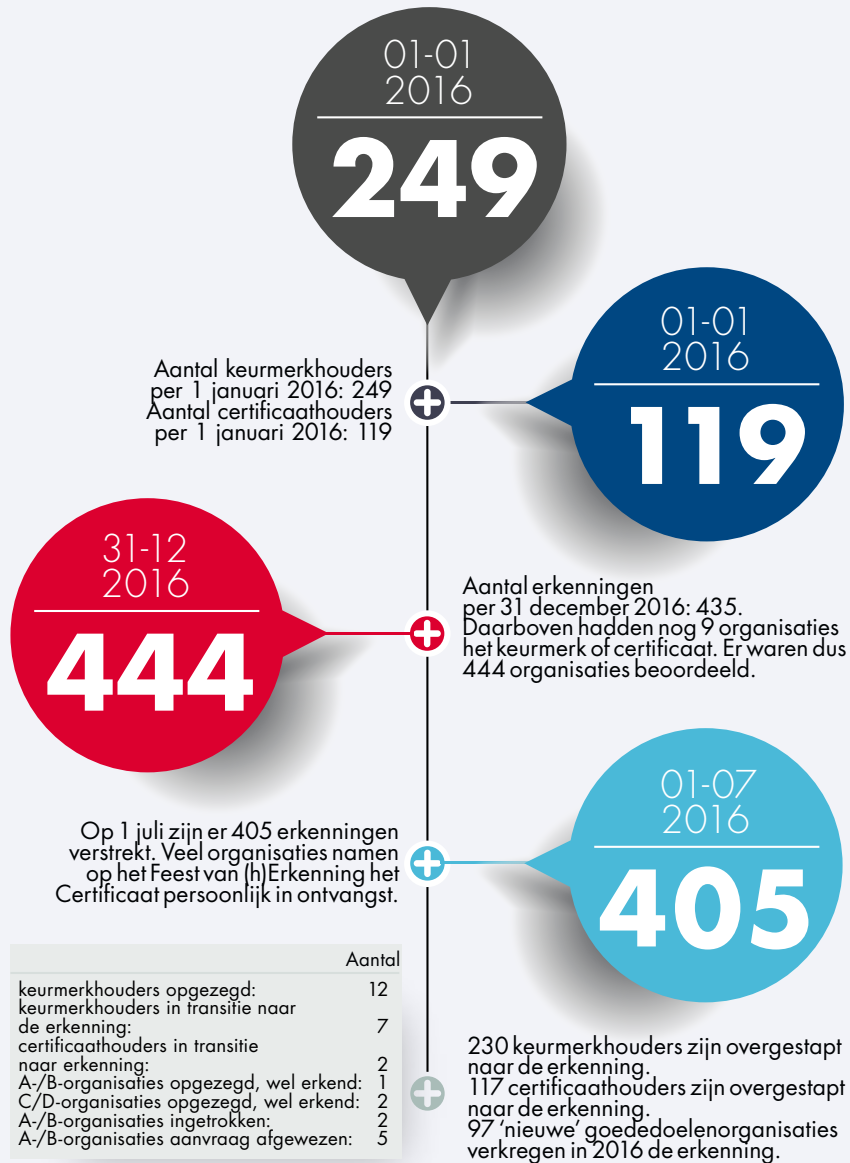
Een verbeterpunt dat vaak genoemd wordt, is het leren van elkaar door middel van benchmarkrapporten of de betrokkenheid van peers bij de beoordeling.

Sleutelwoord dat genoemd wordt als meerwaarde van de erkenning is het vestigen van vertrouwen. Dat geldt ook voor de boodschap die het CBF richting het publiek moet uitstralen.

3.1.4. Feiten en cijfers over de transitie:

12

Zie Bijlagen 1 en 2 voor een overzicht van de organisaties.

3.1.5. Hertoetsen

Naast het overzetten van alle certificaat- en keurmerkhouders naar de erkenning en het aanpassen van het toetsingsproces werden afgelopen jaar ook nog reguliere hertoetsingen uitgevoerd. De bulk hiervan heeft in het tweede deel van het jaar plaatsgevonden toen het nieuwe toetsingsproces op hoofdlijnen was vormgegeven. De hertoetsingen zijn intensief met elkaar besproken en geëvalueerd met behulp van een tijdelijke, ervaren, externe auditor. Dit heeft geleid tot verdere verbeteringen in het toetsingsproces en de gebruikte rapportageformats. De nadruk lag vooral op het hertoetsen van C- en D-organisaties. Er zijn in totaal 77 hertoetsingen uitgevoerd.

3.1.6. Aanpassing normen

De nieuwe normenset is na veel overleg in de sector in december 2015 vastgesteld. Op basis van (proef)toetsingen kwamen enkele inconsistenties en onduidelijkheden naar voren. Met name de oplopende zwaarte van de normen van A tot en met D was nog niet goed tot zijn recht gekomen: van B naar C was een heel grote stap en van C naar D juist een heel kleine. Dit belemmert een soepele doorgroei van organisaties en daarnaast had dit onoverkomelijke consequenties voor de zwaarte van de toetsingen. Omdat een C-toetsing nagenoeg even zwaar bleek als een D-toetsing, waren de kosten ook nagenoeg gelijk. In de tariefstructuur was rekening gehouden met aanzienlijk minder uren voor een C-toetsing. Met de eerste set normen was het voor het CBF financieel niet haalbaar om voor de voorgestelde tarieven in categorie C een toetsing uit te voeren.

In overleg met enkele stakeholders, die betrokken waren bij het opstellen van de eind 2015 vastgestelde normen, heeft het CBF een voorstel gedaan aan de (toen nog tijdelijke) Commissie Normstelling om de C-normen terug te brengen. Dit voorstel leidde tot een evenwichtiger overgang van B naar C en van C naar D. De toetsing voor de C-organisaties kon daarmee in uren worden teruggebracht, waarmee zou worden aangesloten

op de nieuwe tariefstructuur die gelijktijdig werd ontwikkeld. De tijdelijke Commissie Normstelling heeft een belangrijk deel van deze voorstellen overgenomen. Hiermee kwam een sluitende financiering van de Erkenningregeling in zicht en een soepele overgang voor organisaties die van categorie veranderen.

Daarnaast heeft het CBF voorstellen gedaan voor een redactieslag op de normen ten behoeve van de toetsbaarheid. Deze voorstellen zijn ook voor een belangrijk deel overgenomen.

Het CBF heeft geparticipeerd in de werkgroep die zich bezighoudt met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ 650). Er heeft een belangrijke ontdebellingsslag plaatsgevonden tussen de normen van de erkenningsregeling en de nieuwe richtlijn RJ 650. Daarnaast heeft het CBF voorgesteld de nieuwe richtlijn voor kleine fondsenwervende organisaties (Richtlijn C2) op te nemen in de normen voor de categorie A- en B-organisaties. Deze richtlijn is specifiek opgesteld voor de kleine(re) organisaties en is een vereenvoudiging van de Richtlijn 650. Daarbij sluit de C2 aan op de verantwoordingseisen van de Erkenningregeling. Het toepassen van deze richtlijn leidt tot een eenduidige verslaggeving en een versimpeling van de regels voor kleine fondsenwervende organisaties.

Deze wijzigingsvoorstellen zijn door de Commissie Normstelling overgenomen. De normen zijn onderdeel van het reglement van de nieuwe erkenning. Daarom moest het reglement hierop worden aangepast. We hebben van deze gelegenheid gebruikgemaakt om ook enkele verduidelijkingen en een redactieslag in het reglement door te voeren. Half december ontvingen alle erkende organisaties een brief met uitleg over de nieuwe normen en een link naar het nieuwe reglement.

3.1.7. Ontdubbeling

Het CBF is actief in gesprek gegaan om tot ontdubbeling van normen en verplichtingen te komen voor de erkende organisaties. Een concreet resultaat daarvan is de aansluiting van de normen op de nieuwe richtlijnen RJ 650 Fondsenwervende organisaties en C2 kleine fondsenwervende organisaties. Met de Goededoelenloterijen en de Belastingdienst worden gesprekken gevoerd over ontdubbelingsmogelijkheden in de door de loterijen gehanteerde criteria en de normen die het rijk hanteert voor de Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI's).

3.1.8. Nieuwe erkenningen

Het aantal door het CBF gecertificeerde goededoelenorganisaties is in 2016 met 28 procent gestegen. Voor nog niet aangesloten organisaties heeft het CBF zijn belofte waargemaakt: een laagdrempelige, ontwikkelgerichte en heldere erkenningsregeling. Er zijn ook veel startende organisaties verwelkomd, voor wie de erkenning een steun in de rug biedt.

Het CBF werkt ontwikkelgericht en merkt dat bij nog niet erkende en vooral groeiende organisaties veel behoefte bestaat aan (praktische) ondersteuning. Deze begeleiding vangt aan bij de eerste kennismaking bij het CBF en heeft ten doel de organisatie zover te brengen dat ze de erkenning kan aanvragen. De normen in de erkenning vormen daarbij een welkome checklist. Het CBF kan als toezichthouder geen adviesfunctie vervullen. Daarom zal in 2017 in overleg met de brancheorganisaties worden bezien hoe aan een eventuele verdere ontwikkelingsbehoefte van nieuwe aanmelders tegemoet kan worden gekomen.

3.2. Reactief toezicht

De sector heeft het CBF gevraagd om ook toezicht te houden op organisaties die zich niet aansluiten bij de erkenningsregeling. Dit is bekrachtigd in het convenant dat de brancheorganisaties Nederland Filantropieland en Goede Doelen Nederland, het CBF en de Commissie Normstelling hebben afgesloten over de governance van het stelsel. Daarnaast hechten de bij het CBF aangesloten gemeenten veel waarde aan deze zogenaamde waakhondfunctie van het CBF. Ook in de brief van staatssecretaris Dijkhoff aan de Tweede Kamer (november 2016) wordt de reactieve toezichttaak van het CBF ondersteund. Aangezien het CBF als toezichthouder opereert in een zelfregulerende context, heeft het CBF hier - in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Autoriteit Consument & Markt - weinig formele bevoegdheden. Daarom is in 2016 contact gezocht met het Openbaar Ministerie en zijn afspraken gemaakt over het overdragen van dossiers aan het OM bij vermoedens van ernstige misstanden zoals fraude of verduistering.

In 2016 is een medewerker aangetrokken die zich specifiek met reactief toezicht bezighoudt. Het beleid voor reactief toezicht is vernieuwd en er is een proces voor publicitaire uitingen opgesteld. Hierin is opgenomen wanneer het CBF overgaat tot een publicatie of een maatregel en welke stappen hierbij doorlopen worden. Met het reactieve toezicht beoogt het CBF misstanden in de sector te voorkomen dan wel vroegtijdig op te sporen en aan te pakken. Onderzoeken worden ingesteld op basis van meldingen door het publiek of gemeenten, media-aandacht of door eigen observaties van het CBF. Hierbij worden de normen van de erkenningsregeling inclusief de hierin afgesproken gedragscodes en de Nederlandse wet- en regelgeving als toetsingskader gehanteerd. Bij de besluitvorming over eventueel te nemen maatregelen vindt een brede belangenafweging plaats tussen het publieksbelang, het sectorbelang, het individuele organisatiebelang en het belang van de toezichthouder zelf. Tijdens het onderzoek wordt hoor en wederhoor toegepast met de betrokken organisatie.

Het CBF zal in 2017 het reactieve toezicht verder uitbouwen door onder andere nieuwe onderzoeken, heldere profilering van het loket waar meldingen gedaan kunnen worden en het verder invullen van de samenwerking met het Openbaar Ministerie.

“Voor ons als jonge organisatie is het ook echt een stukje erkenning dat we een professionele organisatie zijn.”

CHOICE for Youth and
Sexuality

3.2.1. Klachten

Het klachtenreglement, inclusief de bezwaar- en beroepsprocedure, is herschreven en opnieuw vastgesteld. In 2016 zijn 77 klachten en 1 bezwaar afgewikkeld volgens de nieuwe klachtenprocedure. De nieuwe klachtenprocedure geeft partijen meer duidelijkheid in de beoordeling van klachten en bezwaren en in de procedurele gang van zaken. Vijftien klachten zijn nog in behandeling.

De klachten gingen over de volgende onderwerpen:

- Bedelbrieven: 18
- Kaartverkoop aan de deur: 18
- Collecte zonder vergunning: 14
- Agressieve donateurwerving: 10
- Collecte aan de deur: 6
- Onterecht donateurschap: 6
- Niet nakoming prestatie: 4
- Besteding donaties: 2
- Collecte in de supermarkt: 2
- Conflict met vrijwilliger: 2
- Fraude: 2
- Gebrek aan transparantie: 2
- Misbruik naam: 2
- Vergoedingen bestuur: 2
- Slecht bestuur: 2.

3.2.2. Meldingen

Er zijn 28 onderzoeken gestart naar niet erkende organisaties naar aanleiding van meldingen van het publiek of gemeenten.

Eind 2016 zijn er 22 onderzoeken afgerond. In zes gevallen heeft het onderzoek geresulteerd in een waarschuwing richting gemeenten of een persbericht en berichtgeving op onze website. Dat heeft twee keer een reactie van een advocaat opgeleverd.

Er zijn tien onderzoeken naar stichtingen overgedragen aan het OM.

*"Ik denk dat wij
aan de hand van
de erkenningsregeling
en de toetsing door
het CBF ook kunnen
leren waar misschien
nog punten zitten
die we verder kunnen
ontwikkelen als
organisatie."*

Amsterdams
Universiteitsfonds

3.3. Informeren

De voorgenomen naamswijziging van het CBF is niet doorgevoerd. Het CBF koos ervoor om alle energie te zetten op het in goede banen leiden van de transitie naar het nieuwe erkenningsstelsel en het implementeren en breder toegankelijk maken van de nieuwe erkenningsregeling, inclusief bijbehorende nieuwe werkwijze van het CBF als toezichthouder.

Dit werd ook ingegeven door het feit dat uit onderzoek blijkt dat het CBF-keurmerk bij het publiek een (geholpen) naamsbekendheid heeft van bijna 40%. Het drastisch veranderen van het beeldmerk zou gepaard gaan met hoge investeringskosten om op minimaal dezelfde geholpen naamsbekendheid te komen. Een herkenbaar beeldmerk bij het publiek is cruciaal. Daarom is gekozen voor een pragmatische oplossing die recht doet aan de verandering van keurmerk naar erkenning terwijl voor het publiek de herkenbaarheid zoveel mogelijk behouden blijft. In het beeldmerk van de nieuwe erkenning zijn alleen de meest noodzakelijke wijzigingen doorgevoerd. Hiermee geven wij voor de insiders uiting aan de vernieuwing terwijl we voor het publiek herkenbaar blijven met een vertrouwd beeldmerk. Hiernaast staan het oude en nieuwe beeldmerk naast elkaar.

Er is gewerkt aan het aanpassen van de *look and feel* van het CBF middels de website en de huisstijl. Daarnaast is de toonzetting in de communicatie naar de te erkennen en erkende organisaties gemoderniseerd.

Met hulp van erkende organisaties hebben we een beeldbank aangelegd, zodat we op de website en in publicaties (rechtenvrije) beelden kunnen gebruiken. Voor de toekomst willen we deze beeldbank gaan vergroten.

3.3.1. Publiciteit en voorlichting

De directeur van het CBF gaf gastcolleges op de Vrije Universiteit en bij de GoedeDoelenLoterijen en presentaties op een internationaal congres van de Universiteit van Amsterdam, bij de brancheorganisaties Goede Doelen Nederland en Nederland Filantropieland, bij de uitreiking van de Transparantprijs en op de Vakdag Fondsenwerving.

In het kader van het Feest der (h)Erkenning hebben enkele studenten van de Hogeschool voor Journalistiek in Utrecht promotiefilmpjes gemaakt van nieuw erkende organisaties. Op het Feest der (h)Erkenning zelf zijn bestuurders en directeurs van goededoelenorganisaties geïnterviewd over het belang van de erkenning voor hun organisatie. Deze film staat op de website van het CBF.

Bureau Beeldtaal maakte een informatieve animatie voor gevers over “Wat is de erkenning?” In 2017 komt er nog een animatie voor goededoelenorganisaties.

In de laatste week van december hingen verspreid over het hele land abriposters met de boodschap: “Geef gerust” in combinatie met het logo Erkend goed doel.

We beantwoordden rond de tweeduizend vragen van particulieren, fondsenwervende organisaties, gemeenten en onderzoekers.

Onderzoekers maken gebruik van de gegevens in de database. Dit betreft meerjarige (financiële) data van rond de duizend organisaties.

De vragen van particulieren gaan vooral over het al dan niet erkend zijn van een organisatie, over collectes en donateurwerving, het opzetten van een goededoelenorganisatie, te veel bedelbrieven, het stopzetten van het donateurschap en informatie over de sector voor een werkstuk of scriptie.

Het CBF heeft een twitteraccount. We hebben 1.860 volgers (2015: 1.719). In totaal zijn er 116 twitterberichten geplaatst.

Elke week wordt het collecterooster (ook de vrije periodes) op twitter vermeld. Daarnaast zijn er twitterberichten geplaatst over nieuwe erkenningen, nieuwsberichten en vacatures.

3.3.2. Website

De website van het CBF is eind 2016 vernieuwd en ontwikkelt zich in 2017 verder als hét informatieplatform rond fondsenwerving in de goededoelensector, zowel voor donateurs als voor (belangstellenden in) de sector. Met de nieuwe inrichting van de site wordt meer doelgroepgericht gewerkt. Daarnaast is het streven om in 2017, samen met relevante stakeholders, een analysetool te ontwikkelen waarmee belanghebbenden zelf analyses kunnen uitvoeren op de gevalideerde informatie (van het openbare deel) in het Register Goede Doelen. Hierbij zal ook gekeken worden naar mogelijkheden voor koppeling aan andere databases.

Het aantal bezoekers van de website bedroeg in 2016: 503.502 (2015: 593.629). Er wordt het meest gezocht naar de collecteroosters en naar de namen van de goede doelen.

*“Wij hebben
transparantie hoog
in het vaandel staan,
dus al het gedoneerde
geld gaat 100%
naar onderzoek.
Daarvoor hebben
wij de CBF-erkenning
nodig, om echt die
transparantie uit te
kunnen stralen. Het is een
bekroning op het werk
dat we hebben verricht.”*

Campagneteam
Huntington

Er werden 27 (2015: 11) nieuwsberichten op de website geplaatst, vier persberichten en vijf waarschuwingen voor (kaart)verkopende/collecterende organisaties.

Er staan 1.581 organisaties op de website (2015: 1.478).

Dagelijks worden jaarverslagen en jaarcijfers van organisaties geplaatst.

Verder biedt de website het landelijke collecterooster en hebben gemeenten de mogelijkheid de plaatselijke collectes (in de vrije weken) op een eigen pagina te vermelden. Niet alle gemeenten maken hier gebruik van. Daardoor nemen inwoners van gemeenten contact op met het CBF om te weten of een collecte wel legaal is. De gemeenten kunnen ook de collecte-opbrengsten publiceren.

3.3.3. Gemeenten

Het CBF is in 1925 opgericht door gemeenten. Daarom zijn van oudsher de gemeenten aangesloten bij het CBF. Van de 388 gemeenten zijn er 349 aangesloten.

18

Vanuit reflectief en reactief oogpunt wordt meer contact gezocht met gemeenten en met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). We zijn met de VNG en gemeenten in gesprek om het belang van gereguleerde fondsenwerving voor de openbare orde en het beschermen van burgers scherper te krijgen, ook in relatie tot bijvoorbeeld donateurwerving.

De communicatie met gemeenten over aansluiting bij het CBF is verbeterd. Zo werden er drie nieuwsbrieven verstuurd naar de aangesloten gemeenten en kregen de gemeenten eind december een kerstkaart met daarop het collecterooster. Daarnaast geven we regelmatig advies aan gemeenteambtenaren over collectevergunningen. Er werden ruim 230 telefonische meldingen en vragen van gemeenten behandeld en circa 250 vragen per e-mail. Gemeenten stellen vaak vragen naar aanleiding van aanvragen voor een collectevergunning. Soms betreft dit onbekende of verdachte stichtingen maar ook naar aanleiding van massaal verstuurd aanvragen van donateurwervingsbureaus of loterijen wordt het CBF veelvuldig geraadpleegd. Andere vragen en meldingen gaan over het collecterooster, donateurwerving of kaartverkoop.

De afhandeling van vragen en klachten ten aanzien van collecten is verbeterd. Dit is met name te danken aan het feit dat er één contactpersoon voor de gemeenten is, die ook actief betrokken is bij de Stichting Collecteplan.

*“We moeten
juist naar buiten
en het vertrouwen
van het brede publiek
zien gaan te krijgen
en de CBF-erkenning kan
daar juist bij helpen.
Dat mensen zich
vertrouwd voelen,
en geen zorg hebben
'zit het in orde bij hen'?”*

Make-a-Wish Nederland

Het CBF is nauw betrokken bij het ontwikkelen van een nieuw platform 'Wie is er aan de deur'. Dit platform wordt naar verwachting in 2017 gelanceerd en heeft tot doel de (potentiële) donateur inzicht te geven in de afspraken die de sector heeft gemaakt om het aantal deurcontacten te reguleren.

3.4. Reflecteren

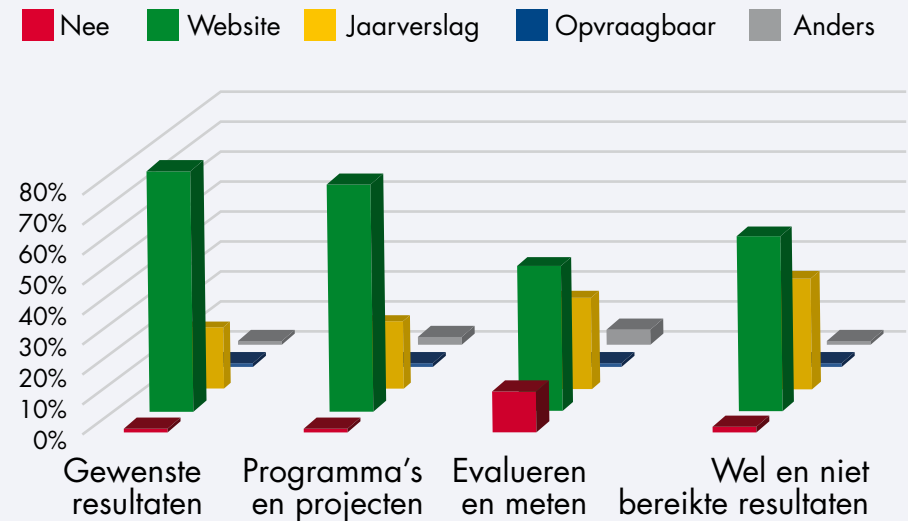
De sector heeft het CBF gevraagd meer ontwikkelgericht toezicht te houden door sectorbrede toezichtgerelateerde thema's te signaleren en deze in dialoog met de goededoelenorganisaties op te pakken.

3.4.1. Self-assessment

Vanwege de introductie van de erkenningsregeling per 1 januari 2016 hebben we alle keurmerkhouders gevraagd om een zogenaamd self-assessment in te vullen. Alle nieuwe normen in de erkenning zijn daarbij aan de orde gekomen. In het self-assessment zijn ook vragen gesteld over de zogeheten aandachtspunten. Dit zijn ontwikkelpunten die niet in harde normen zijn gevat maar waar we tijdens de toetsing wel aandacht aan besteden.

Zo bevatte het self-assessment enkele vragen rond contextanalyse, doelrealisatie en risicomanagement. Daar wordt in de meeste organisaties veel aandacht aan besteed. De grootste uitdaging bij doelrealisatie lijkt om dat in een helder en overzichtelijk totaalbeeld aan donateurs en andere belanghebbenden te presenteren: hoe ver ga je in het meten en hoe vertel je het aansprekende verhaal?

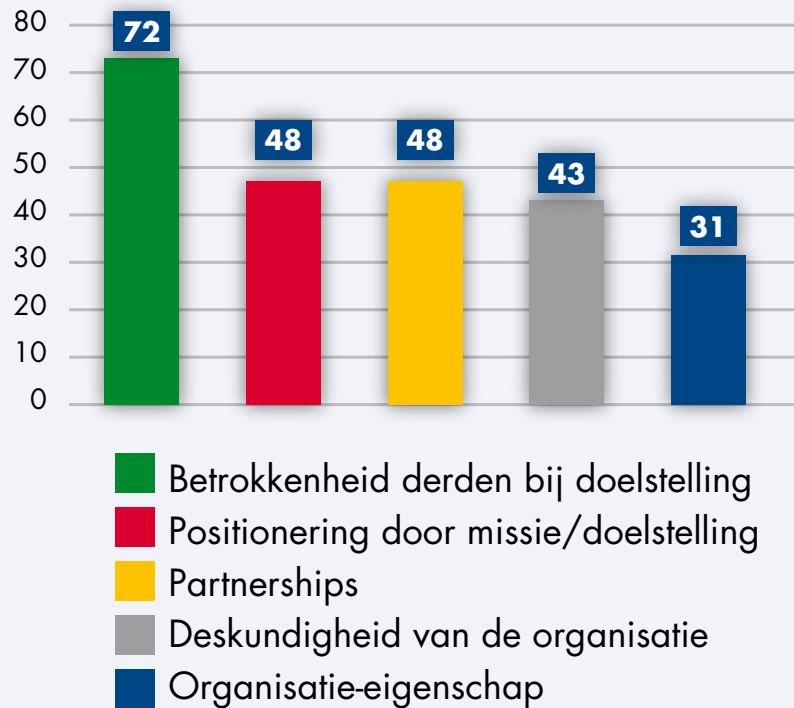
Informatie doelrealisatie openbaar beschikbaar

Ook hebben we gevraagd naar sterke en zwakke punten en naar onderwerpen waar organisaties trots op zijn. Wij zien dat veel organisaties heel trots zijn op bereikte resultaten en de grote betrokkenheid van vrijwilligers en donateurs.

De meeste zorgen lijken te liggen op het financiële vlak, de omvang van de organisatie in relatie tot de grote ambities en soms beperkte focus en het ontwikkelen van een goede strategie om fondsen te werven. Dat is voor een aantal organisaties een reden om bezorgd te zijn over het eigen voortbestaan.

Wat zijn sterke aspecten van uw organisatie?

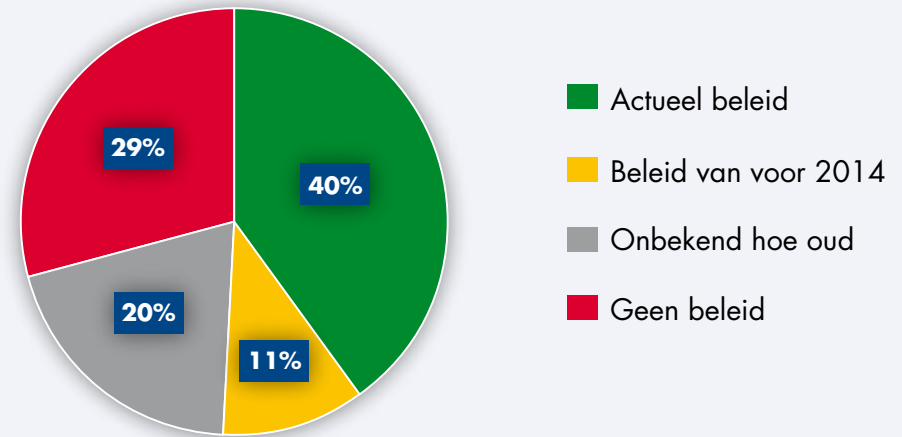

Uiteindelijk hebben ruim 250 organisaties (oud-keurmerkhouders en –RfB-leden) het self-assessment ingevuld en via de individuele terugkoppeling kunnen constateren of ze voldoen aan de nieuwe ‘harde normen’. Middels gerichte huiswerkopdrachten is de follow-up geïntegreerd in ons reguliere toetsingsproces. Bovendien zijn de antwoorden op de meer reflectieve vragen (bijvoorbeeld over de grootste uitdaging) relevante input voor onze toetsingsgesprekken. Wij kijken met voldoening terug op het self-assessment en we zijn erg blij met de positieve reacties die we van veel organisaties hierover hebben mogen ontvangen.

3.4.1.1. Databeveiliging

Uit het self-assessment kwam sectorbreed een lage score op de nieuwe norm rond databeveiliging naar voren. Dit werd deels veroorzaakt door verschillende interpretaties van de norm omdat niet duidelijk was wat wordt bedoeld met ‘actueel beleid’. Daarnaast leefden er veel vragen over welke maatregelen genomen moeten worden om de beveiliging van data op orde te hebben en wie daarvoor de verantwoordelijkheid draagt.

Actueel beleid databeveiliging

We organiseerden daarom in november samen met Goede Doelen Nederland een reflectieve bijeenkomst over databeveiliging. Onder de meer dan 120 aanwezigen waren vertegenwoordigers van kleinere en grotere goeddoelenorganisaties op het gebied van internationale ontwikkeling, medische ontwikkeling, welzijn en kunst en cultuur.

De deelnemers werden voorzien van actuele informatie over privacy- en informatiebeveiliging. Op de vraag h e je dan vervolgens aan de slag gaat, werden door collega-organisaties nuttige tips gegeven. Veel organisaties

bleken behoefte te hebben aan ondersteuning bij het maken van een data-beveiligingsbeleid in de vorm van handreikingen, standaarddocumenten en informatievoorziening. Het CBF heeft daarom een stappenplan geschreven en op de website gepubliceerd met de stappen die een organisatie op het gebied van databeveiliging kan nemen.

3.4.1.2. *Transparantie en risicomangement bij internationale goededoelenorganisaties*

Het CBF heeft samen met brancheorganisaties Goede Doelen Nederland en Partos onderzoek gedaan naar de transparantie en de governancestructuur van internationale organisaties. Aanleiding voor het onderzoek was de berichtgeving in de media over de zogeheten *Panama Papers*. Internationale media beschreven hoe particulieren en organisaties van postbusconstructies in Panama gebruikmaken om belasting te vermijden. Ook Solidaridad werd aanvankelijk genoemd in het kader van dergelijke constructies. Dit leverde de nodige commotie op. Gezamenlijk werd geconstateerd dat een begrijpelijke uitleg over de gekozen (soms ingewikkelde) constructies voor internationaal opererende goededoelenorganisaties cruciaal is om reputatieschade te voorkomen. Het kiezen van de juiste juridische entiteit is in sommige landen complex, bijvoorbeeld omdat de lokale wetgeving geen stichtingen kent. De aan het onderzoek deelnemende organisaties onderstrepen dat het van belang is dat aangegeven wordt waarom bepaalde keuzes gemaakt worden en hoe dit zijn weerslag krijgt op de governance.

De 23 aan het onderzoek deelnemende organisaties herkenden de risico-gevoeligheid van het werken met lokale leveranciers en adviseurs. Dat er heldere criteria moeten bestaan bij het selecteren van integere leveranciers wordt door de organisaties onderschreven. Organisaties kijken overigens vooral naar het financieel management van een lokale vestiging en de (inter)nationale governance.

Uit het onderzoek blijkt verder dat 45% van de ondervraagden een andere juridische structuur overweegt. Een op de vijf organisaties verwacht binnen vijf jaar zich te ontwikkelen tot een *social enterprise*, met meer autonomie voor lokale kantoren in het buitenland. Dat brengt uitdagingen met zich mee: hoe richt je de governance in en welke rol kunnen toezichthouders spelen? Wanneer buitenlandse 'dochter' van Nederlandse ontwikkelingsorganisaties meer op eigen voeten komen te staan, brengt dat nieuwe vragen met zich mee.

3.4.2. *Toekomst*

Het CBF wil in 2017 verder gaan met het monitoren, agenderen en bespreken van relevante issues en ontwikkelingen binnen de sector. De eigen informatie in de database van het CBF vormt hiervoor de basis. Naast een jaarlijks Trendrapport is het voornemen om op relevante thema's deelrapportages en issuepapers uit te brengen en bijeenkomsten te organiseren. Daar waar mogelijk gebeurt dit in samenwerking met de brancheorganisaties in de sector. Daar waar nuttig en nodig maken we hierbij gebruik van aanvullend onderzoek dat door het CBF en/of anderen wordt uitgevoerd.

4. POSITIONERING

In 2016 heeft het CBF samen met de samenwerkende brancheorganisaties intensief overleg gevoerd met het ministerie van Veiligheid en Justitie over het al dan niet doorgaan van een Algemeen Verbindend Verklaring (AVV) van de normen van de nieuwe erkenningsregeling. Eind 2016 kwam er duidelijkheid. Met het definitief niet doorgaan van een AVV door de overheid ontstaan nieuwe mogelijkheden en vraagstukken rondom de positionering van het CBF, de *tone of voice*, de onderwerpen die wij oppakken en de wijze waarop wij de verwachtingen van anderen waar kunnen maken. Wij blijven op zoek naar de goede balans tussen een toezichthouder die streng is als het moet en betrokken meedenkt met ontwikkelingen als het kan.

22

4.1. Ondersteuning door ministerie van Veiligheid en Justitie

De overheid neemt diverse maatregelen om een brede werking van de erkenningsregeling voor goede doelen te stimuleren. Dat blijkt uit de brief van staatssecretaris Dijkhoff (Veiligheid en Justitie) van 8 november 2016 aan de Tweede Kamer. De staatssecretaris wil een viersporenbeleid volgen door:

- de erkenning te koppelen aan het goededoelenloterijstelsel
- te onderzoeken of er een verbinding gelegd kan worden tussen de Erkenningsregeling en de ANBI-status
- te kijken of er een link gelegd kan worden met de regels voor subsidieverstrekking
- een campagne rond de nieuwe erkenning te ondersteunen om deze breder bekend te maken bij het publiek.

Met de brief reageert de staatssecretaris op het nieuwe validatiestelsel binnen de goededoelensector. De staatssecretaris ziet het belang van het publieksvertrouwen in goede doelen en wil stimuleren dat meer organisaties de weg naar de erkenning vinden. Het eerdere kabinetsvoorstel om de erkenning wettelijk verplicht te stellen voor alle goededoelenorganisaties, laat de staatssecretaris los. Hij is van mening dat een brede werking van de Erkenningsregeling beter bereikt kan worden door stimulering dan door overheidsbemoeienis. Daarom wil de staatssecretaris met niet-wettelijke maatregelen goede doelen aanmoedigen om ook een erkenning aan te vragen.

Met de koppelingen die mogelijk gelegd gaan worden, wordt ook actief gezocht naar mogelijkheden voor ontduubeling en daarmee lagere administratieve lasten voor alle betrokkenen.

Het CBF is blij met de steun van de staatssecretaris voor de erkenning en de brede werking ervan. De staatssecretaris onderstreept hiermee het maatschappelijk belang van een bonafide, transparante en goed functionerende sector.

Het CBF heeft geen wettelijke opsporingsbevoegdheden die kunnen ondersteunen bij een onderzoek naar een organisatie. Daarnaast zijn er zeer weinig voorwaarden waaraan een goed doel dient te voldoen.

In juni 2016 is een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer dat erin wil voorzien dat onder meer het toezicht op rechtspersonen wordt verbeterd en dat voorziet in een uniforme tegenstrijdigbelangregeling. Het CBF juicht de komst van dit wetsvoorstel toe. Wij zijn echter ook van mening dat dit wetsvoorstel niet ver genoeg gaat. Daarom hebben we onze wensen

geformuleerd en onderbouwd ten aanzien van dit wetsvoorstel en ingediend bij de behandelende commissie van de Tweede Kamer. De aanvullingen zijn behandeld. Het wachten is nu op een schriftelijke reactie van de regering.

4.2. Strategische keuzes

Maatschappelijke bekendheid van de erkenning heeft direct effect op het draagvlak binnen de sector en de aantrekkingskracht van de erkenning op nog niet erkende organisaties. In 2016 waren de meeste communicatie-activiteiten gericht op de sector en de goededoelenorganisaties. In 2017 verbreden we onze communicatie door ook het publiek meer te betrekken bij de Erkenning.

We onderscheiden drie doelgroepen waar we ons met de verbreding van de erkenning op richten:

1. Klassieke goede doelen.
2. Fondsenwervende instellingen die een maatschappelijk belang nastreven maar die geen goed doel zijn in de klassieke zin van het woord.
3. Nieuwe vormen van filantropie (sociale ondernemingen, crowdfundingorganisaties, diverse vormen van doorgeefluiken).

De nieuwe erkenningsregeling staat open voor alle in Nederland gevestigde goededoelenorganisaties. Het CBF streeft ernaar om in elk geval alle fondsenwervende goede doelen met een omvang van meer dan 500.000 euro totale baten getoetst en voor zover mogelijk erkend te hebben. De propositie is het op orde krijgen van de basis (harde normen) en (middels ontwikkelpunten) stimuleren van verdere ontwikkeling. Erkenning door het CBF is voor iedere goededoelenorganisatie betaalbaar en levert de investering meer dan op.

Het CBF wil zich niet alleen op min of meer klassieke goededoelenorganisaties richten. Er wordt in toenemende mate door andersoortige organisaties geld opgehaald bij het publiek voor maatschappelijke doelen. De huidige werkingsfeer en de huidige normenset van de erkenningsregeling zijn soms lastig toepasbaar voor deze organisaties. Het gaat bijvoorbeeld om culturele instellingen, onderwijsinstellingen, zorginstellingen en universiteitsfondsen. Sommige organisaties hebben de fondsenwerving ondergebracht in een Vriendenstichting, maar dat betekent niet automatisch dat de weg naar het CBF wordt gevonden. Daarom is gerichte actie nodig om deze organisaties te bereiken.

“Goede doelen moeten het belang inzien om zich door een dergelijke instelling te laten certificeren.”

Wensstichting
SHAMAJO

Daarnaast zien we in toenemende mate vormen ontstaan die niet passen binnen de klassieke criteria. Bijvoorbeeld onlineplatforms voor fondsenwerving, *crowd sourcing* van projecten en *social enterprises*. De kloof tussen deze nieuwe wereld en de 'klassieke' sector is groot. Tegelijk is er een evident maatschappelijk belang dat de criteria die het CBF stelt voor erkenning ook voor deze organisaties van toepassing zijn. Het gaat dan om een deugdelijke governance, heldere financiële verslaggeving en transparantie over doelen, activiteiten en resultaten. We willen graag deze nieuwe verschijningsvormen binnen de werkingssfeer van de erkenning brengen, al zal dat veelal niet gaan onder het label van 'erkend goed doel'.

Het is evident dat het belang dat goedbedoelenorganisaties aan de erkenning door het CBF hechten een directe relatie heeft met de bekendheid en het vertrouwen van het publiek rond het stempel van het CBF. Het CBF kan de publieksbekendheid van de erkenning bevorderen door zelf communicatie in te zetten – van PR tot betaalde campagnes. Maar de belangrijkste promotor van de erkenning zijn de goedbedoelenorganisaties zelf. Daarom willen we maximaal gebruikmaken van de gecombineerde communicatiekracht door de goedbedoelenorganisaties.

24 4.3. Contacten met brancheorganisaties en overige organisaties

De dialoog met de sector verliep het afgelopen jaar vooral via brancheorganisaties Goede Doelen Nederland en Nederland Filantropieland. We gaan in 2017 het contact met de brancheorganisaties Partin en Partos actiever aan. Ook streven we regelmatig contact met individuele goedbedoelenorganisaties na om goed voeling te kunnen houden met wat er gaande is in de sector. Samen met de dragende brancheorganisaties wordt in 2017 gewerkt aan het bereiken van organisaties die erkend willen worden. We streven in 2017 naar 150 nieuwe erkenningen van goede doelen. Nieuwe aanvragen voor de erkenning vormen de lakmoesproef voor de relevantie van de erkenning voor de sector. Dit draagt tevens bij aan de bewijsvoering dat de erkenning een binnen de sector breed gedragen en succesvolle vorm van zelfregulering is.

Het CBF is als adviseur aanwezig bij de vergaderingen van de Stichting Collecteplan (SCP). De SCP stelt het landelijke collecterooster op voor de 26 grote, landelijk collecterende organisaties. De directeur-bestuurder van het CBF stelt het rooster vast. Het CBF zorgt voor bekendmaking bij de gemeenten.

Uit de brief van staatssecretaris Dijkhoff komen concrete werkprogramma's die in 2016 hebben geleid tot eerste contacten in het kader van de verbreding en de ontubbeling met Veiligheid en Justitie, Financiën, Belastingdienst,

"Ik vind het zeer belangrijk om de erkenning te hebben van het CBF, omdat we toch een aantal sponsoren hebben en dat dat toch het bewijs levert dat het geld dat zij aan ons sponsoren goed besteed is."

Wensstichting
SHAMAJO

Binnenlandse Zaken en het Openbaar Ministerie. Daarnaast zijn oriënterende gesprekken gevoerd over mogelijkheden voor ontdebelling met andere maatschappelijke organisaties zoals de loterijen.

4.4. Internationale en Europese samenwerking

In 1958 is in Amsterdam een internationale vereniging opgericht van nationale, onafhankelijke toezichthouders op het gebied van fondsenwerving (International Committee on Fundraising Organizations, ICFO). Het internationale secretariaat van het platform ligt sinds 2014 bij mevrouw N. Blum van het Comité de la Charte uit Frankrijk. Voorzitter is mevrouw M. Ziegerer van Stiftung Zewo uit Zwitserland. Traditioneel komt het Nederlandse model van onafhankelijk toezicht sterk overeen met de wijze waarop het toezicht op fondsenwerving is georganiseerd in Noordwest-Europa, de Verenigde Staten en Canada. De lidorganisaties van ICFO komen uit Canada, China, Duitsland, Frankrijk, Italië, Japan, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Mexico, Oostenrijk, Spanje, Taiwan, Tsjechoë, de Verenigde Staten en Zwitserland.

De *Annual General Meeting* vond in 2016 plaats in Oslo.

*“Wij willen voorop
lopen qua
donateursvertrouwen,
qua kwaliteit...
wij willen echt de
garantie kunnen geven
dat elke euro die ons
gegeven wordt,
dat die echt in het
Zuiden terecht komt.”*

Woord en Daad

5. HET CBF ALS ORGANISATIE

Per 1 februari 2016 trad mevrouw T.R. (Roline) de Wilde als directeur-bestuurder aan. Onder haar leiding heeft het CBF in 2016 een forse verbetering gerealiseerd. Zij volgde de heer D.P.J. (Dedan) Schmidt op die in februari 2014 als interim-directeur was aangesteld om de transitie in gang te zetten. Dit transitieproces is nog niet afgerond. Het verder professionaliseren van de werkprocessen en de ondersteuning daarvan door ICT-systemen staat ook in 2017 hoog op de agenda. De erkenning stelt niet alleen hogere eisen aan de goededoelenorganisaties maar ook aan de mensen die namens het CBF met deze organisaties in gesprek gaan. Daarom is er veel aandacht voor het ontwikkelen van vaardigheden en inhoudelijke kennis van medewerkers.

26

5.1. De financiën

5.1.1. Tariefstelling

Tussen Nederland Filantropieland, Goede Doelen Nederland en het CBF was eind 2015 overeenstemming bereikt over de wijziging in de grondslag van de tariefstelling, een nieuwe tariefstructuur en over een overgangsbeleid voor de reeds aangesloten organisaties. Met name door de wijziging in de grondslag (van baten eigen fondsenwerving naar totale baten) had de implementatie van de nieuwe tariefstructuur echter voor een aantal reeds aangesloten organisaties grote consequenties. Dit stuitte op grote bezwaren. Daarom heeft het CBF besloten om de invoering van een nieuwe tariefstructuur voor de bestaande organisaties uit te stellen. Voor nieuwe organisaties is deze wel ingevoerd. Deze keuze had voor het CBF uiteraard financiële consequenties. Aangezien er in 2016 geïnvesteerd moest worden in het transitieproces, is één onderdeel van de afgesproken

overgangsregeling wel doorgegaan: een eenmalige transitiebijdrage van € 2.000 voor de grootste CBF-keurmerkhouders (baten eigen fondsenwerving en kansspelinkomsten van meer dan 1,25 miljoen euro).

In 2016 is ervaring opgedaan met de nieuwe normen en de nieuwe manier van werken. Op basis daarvan is in overleg met vertegenwoordigers van diverse deelsectoren een voorstel ontwikkeld voor een nieuwe tariefstructuur die vanaf 2017 voor alle bestaande en nieuwe erkende organisaties ingevoerd gaat worden. Deze tariefstructuur is eind 2016 met alle aangesloten organisaties gecommuniceerd.

Om het stelsel voor iedereen toegankelijk te maken, is ervoor gekozen dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

De vaststelling van het tarief gebeurt op basis van twee componenten:

1. Allereerst kijken we naar het bedrag van de som der baten van een organisatie. Dat bepaalt in welke categorie (A t/m D) een organisatie valt. De categorie-indeling bepaalt ook aan welke normen een organisatie moet voldoen en hoe ver de toetsing reikt.
2. De tweede component geldt alleen voor organisaties die vallen in de categorieën C en D. Daarbij kijken we specifiek naar de totale baten van fondsenwerving. Dit is het geld dat organisaties krijgen van particulieren, bedrijven, loterijorganisaties en andere organisaties zonder winststreven. Hoe hoger deze baten zijn, hoe groter het belang van een goed functionerende sector.

5.1.2. Verschillenanalyse begrote en werkelijke cijfers 2016 met toelichting

(afgerond op hele euro's)	Begroting 2016	in % van totaal	Werkelijk 2016	Vershil in %
Baten				
Subsidie van de overheid	313.556	14%	314.000	0%
Bijdragen van aangeslotenen	220.725	10%	223.947	1%
Bijdragen van Collecteplaninstellingen	40.000	2%	40.853	2%
Inkomsten beoordelingen	1.612.055	73%	1.539.171	-5%
Overige inkomsten	15.600	1%	-12.220	-178%
T o t a a l b a t e n	2.201.936	100%	2.105.751	-4%
Lasten				
Personeelskosten	1.551.072	66%	1.368.205	-12%
Huisvestingskosten	180.000	8%	168.022	-7%
Bureau- en organisatiekosten	193.300	7%	240.132	24%
Specifieke kosten en activiteiten	226.500	10%	90.566	-60%
Strategische herpositionering toezicht/HR	47.000	2%	120.805	157%
Eenmalige wervingscampagne	150.000	6%	170.951	14%
T o t a a l l a s t e n	2.347.872	100%	2.158.681	-8%
Saldo van baten en lasten	-145.936		-52.930	

Toelichting verschillen tussen begroting 2016 en de werkelijke cijfers 2016

De realisatie van de baten in 2016 wordt negatief beïnvloed doordat de begrote baten uit beoordelingen tijdens de transitie iets lager zijn uitgevallen. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat een paar grotere instellingen hun overeenkomst hebben opgezegd. Tegelijkertijd heeft de groei van nieuwe instellingen in 2016 vooral plaatsgevonden onder de kleinere organisaties. Het CBF heeft in 2016 een voorziening debiteuren getroffen; deze is verantwoord onder Overige inkomsten.

De personeelskosten zijn lager dan begroot. Dit komt met name door het voorlopig niet invullen van begrote vacatures.

De lagere huisvestingskosten worden veroorzaakt doordat de begrote (voorbereidende) kosten voor de verhuizing lager zijn uitgevallen en de verhuizing is uitgesteld naar 2017.

Bureau- en organisatiekosten zijn aanzienlijk hoger dan begroot. Reden hiervoor is de in 2016 gestarte vernieuwing voor de ICT-omgeving. Dit gaat vooral om aanpassingen aan de software om het proces voor toetsingen verder te verbeteren en aanpassingen aan de database ten behoeve van het verbeteren van de informatiefunctie van het CBF.

De specifieke kosten en activiteiten zijn lager uitgekomen dan begroot door het niet geheel uitvoeren van het publiciteitsplan. Tevens zijn een aantal begrote kosten voor het drukken van het jaarverslag en brochures fors lager uitgevallen.

28

De kosten van de strategische herpositionering toezicht bestaan hoofdzakelijk uit project- en procesbegeleidingskosten derden (toezicht/validatiestelsel). Onder de strategische herpositionering zijn tevens kosten opgenomen voor medewerkers waarvan het CBF in 2016 afscheid heeft genomen. Daarnaast is in 2016 een ontwikkeltraject gestart om alle medewerkers trainingen te bieden om uiteindelijk de dienstverlening van het CBF verder te professionaliseren.

Ten aanzien van de eenmalige wervingscampagne zijn de kosten in 2016 iets hoger dan begroot. Dit betreft kosten voor met name de introductie van de nieuwe erkenningsregeling en de daarbij behorende promotie.

Door bovenstaande verschillen is het uiteindelijke resultaat in 2016 aanzienlijk minder negatief uitgevallen dan begroot.

Het negatieve resultaat van € 52.930 is als volgt verwerkt in het eigen vermogen: een bedrag van € 150.000 is ten laste gebracht van het

bestemmingsfonds introductie erkenningsstelsel en het restant exploitatieoverschot € 97.070 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Hierbij wordt opgemerkt dat een belangrijk deel van de toevoeging aan de algemene reserve in 2017 benodigd zal zijn om de geplande werkzaamheden vanuit de transitie verder af te ronden. Onderdeel hiervan is onder meer het afronden van de ICT-vernieuwing, het verder professionaliseren van het toetsingsproces en het digitaliseren van het aanvraagproces voor grote organisaties.

5.2. Het bestuur en de raad van toezicht

In de bestuursvergadering van 30 maart 2016 is besloten dat er wordt overgaan van een bestuursmodel naar een raad-van-toezichtmodel. Het bestuur is vanaf die datum gaan functioneren als raad van toezicht i.o.. De formalisering hiervan heeft in de vergadering van 12 oktober 2016 plaatsgevonden. Met het oog op de continuïteit van de organisatie hebben de leden van de RvT i.o. tijdelijk zitting genomen in de RvT. Begin 2017 wordt verder invulling gegeven aan de bemensing van de RvT.

Er is een auditcommissie ingesteld die bestaat uit twee leden van de RvT: de heer van Vliet en mevrouw Kloeze. De auditcommissie is per 12 oktober 2016 ingesteld en heeft in het verslagjaar nog niet vergaderd.

Het bestuur/de RvT heeft in het verslagjaar vijf keer vergaderd. In de nieuwe RvT nemen geen directeuren van erkende organisaties meer deel. De heer van Vliet nam in 2016 deel aan het bestuur/de RvT namens de RfB (Raad voor Financiële Betrouwbaarheid), daarnaast bekleedde hij de portefeuille financiën. Het aantal afgevaardigde deelnemers namens de VNG wordt in de nieuwe setting teruggebracht van drie burgemeester naar één. In de nieuwe RvT wordt gestreefd naar een samenstelling met expertisegebieden die passen bij de ontwikkelfase van het CBF.

In de bestuursvergadering van 30 maart 2016 heeft de toenmalige penningmeester mevrouw Marseille haar zetel in het bestuur beschikbaar gesteld. De heer Schuyt is in de vergadering van de RvT op 12 oktober 2016 afgetreden.

De heer Breederveld is per december 2016 toegetreden tot het bestuur van Amnesty International. Om mogelijke belangenverstremming te voorkomen, is hij per 12 december 2016 teruggetreden als voorzitter en als lid van de RvT van het CBF. Vicevoorzitter de heer Nawijn is bereid gevonden om tijdelijk het voorzitterschap op zich te nemen. De heer Van Lange zal vanaf 1 april 2017 het voorzittersstokje overnemen. Tot die tijd is hij bij RvT-vergaderingen aanwezig als toehoorder.

Belangrijke besluiten die in 2016 door de raad van toezicht zijn genomen:

- Het uitstellen van het invoeren van een nieuwe tariefstructuur, dat wil zeggen dat het tarief voor bestaande keurmerk- en certificaathouders is gehandhaafd en het nieuwe tarief is ingevoerd alleen voor nieuwe instellingen.
- Het in maart 2016 terugdraaien van het besluit om de naam van het CBF en van de erkenning te wijzigen vanwege een te groot risico voor de continuering van de organisatie.
- Het vragen van een eenmalige transitiebijdrage van € 2.000 aan de keurmerkhouders om daarmee de transitie te bekostigen.
- Het vaststellen van het bestuursverslag, het jaarverslag en de jaarrekening 2015.
- Het vaststellen van de bijgestelde begroting 2016.
- De RvT heeft zich achter het interne document "strategische uitgangspunten 2016" geschaard en daarmee groen licht gegeven voor de werkorganisatie om deze lijnen verder uit te werken.
- Het vaststellen van het reglement Raad van Bestuur en Raad van Toezicht.
- Het opheffen van het College van Deskundigen nadat deze zijn taak als tijdelijke Commissie Normstelling heeft neergelegd.

- Het niet instellen van een gebruikersraad en een adviespanel belanghebbenden binnen de eigen governance omdat dit voldoende is geborgd in de governance van het erkenningsstelsel.
- Het wijzigen van de statuten van het CBF per 12 oktober 2016.
- Het aanvragen van een vrijwillige schorsing bij de Raad voor Accreditatie, in verband met het grote aantal wijzigingen in de werkprocessen. In 2017 zal de accreditatie opnieuw worden aangevraagd.
- Het accorderen van een volledig nieuwe tariefstructuur per 1 januari 2017.
- Het vaststellen van de begroting 2017 en de meerjarenbegroting.
- Het vaststellen van het collecterooster 2017.

Ten aanzien van de governance van het sectorbrede erkenningsstelsel heeft de raad van toezicht de volgende besluiten genomen:

- De RvT kan zich, na doorvoering van enkele aanpassingen, vinden in de voorstellen van de Stuurgroep Erkenning met betrekking tot de governance van het stelsel zoals vastgelegd in het concept-convenant erkenningregeling;
- De RvT kan zich, na doorvoering van enkele aanpassingen, vinden in het conceptreglement voor de nieuw in te stellen onafhankelijke Commissie Normstelling;
- De RvT heeft advies uitgebracht aan de Tijdelijke Commissie Normstelling over de aanpassing van de normen voor met name B-, C- en D-categorie-organisaties.

In november 2016 heeft de raad van toezicht haar eigen functioneren geëvalueerd. Aan de hand van een *board evaluation questionnaire* kwamen verschillende onderwerpen aan de orde. Er is onder meer gesproken over de wijze van visieontwikkeling, de samenstelling, de vergaderingen en kennisontwikkeling. Tevens heeft er een functioneringsgesprek met de directeur-bestuurder plaatsgevonden op 9 november 2016.

5.3. Commissie Keurmerk, Erkenningsvergadering en College van Beroep

In april 2016 heeft de laatste vergadering van de Commissie Keurmerk plaatsgevonden. Zij droeg het stokje, conform de opzet van de nieuwe governance, over aan de directeur-bestuurder van het CBF. De directeur-bestuurder is belast met het vaststellen van de beoordelingen voor de CBF-Erkenning. Dit gebeurt tijdens de in 2016 ingestelde erkenningsvergadering. De voorbereidingen hiervoor gebeuren door het bureau. Naast de directeur-bestuurder is hierbij de manager toezicht, de secretaresse toezicht en een van de auditors (middels een roulerende zetel) aanwezig.

Per 12 oktober 2016 is de Commissie Complexe Dossiers ingesteld als klankbord- en opschalingsmogelijkheid voor de directeur-bestuurder bij lastige dossiers. In de Commissie Complexe Dossiers hebben twee leden van de raad van toezicht zitting.

De erkenningsvergadering kwam in 2016 tien maal bijeen. Dit in verband met de transitie van bestaande keurmerk- en certificaathouders naar de nieuwe erkenning en de vele nieuwe erkenningsaanvragen. De Commissie Complexe Dossiers is in 2016 niet bijeengekomen.

Het College van Beroep heeft tot taak het bindend adviseren inzake geschillen tussen het CBF en erkenninghouders. In 2016 zijn er geen beroepszaken behandeld.

5.4. College van Deskundigen – Tijdelijke Commissie Normstelling

Het College van Deskundigen van het CBF had tot taak het bestuur van het CBF – gevraagd en ongevraagd – te adviseren in alle zaken die betrekking hadden op de verlening van het CBF-Keur en het CBF-Certificaat voor kleine goede doelen.

Het College van Deskundigen heeft vergaderd op 17 maart 2016. In die vergadering is besloten dat het College van Deskundigen tijdelijk de rol van de nog in te stellen Commissie Normstelling op zich nam. Het College van Deskundigen heeft tevens advies uitgebracht over de governance van het validatiestelsel, de governance van het CBF en de adviesraad van Deskundigen. Ten aanzien van het toezicht op de normen is er advies uitgebracht over het risicogericht toetsen en de vaststelling van de normen. Deze adviezen zijn allemaal grotendeels overgenomen.

*“Wij willen
heel graag de
buitenwereld
laten weten dat
wij aan de normen
voldoen.”*

Stichting Maha Mata
Nederland

De Tijdelijke Commissie Normstelling is in die hoedanigheid in 2016 tweemaal bijeen gekomen.

Vanaf maart 2017 zal de nieuwe Commissie Normstelling haar werkzaamheden beginnen. Zij wordt verantwoordelijk voor het periodiek bij- en vaststellen van de normen van de Erkenning. Deze commissie bestaat uit zeven leden: twee leden op voordracht van de brancheverenigingen van goede doelen, twee leden die het publiek en de donateurs vertegenwoordigen (voorgedragen uit de kring van de Consumentenbond), twee experts en een onafhankelijk voorzitter. De commissie wordt ondersteund door een secretaris.

5.5. Raad voor Accreditatie

31

Het CBF neemt niet alleen andere organisaties de maat, het is ook kritisch op zijn eigen werkprocessen. Het laat zich hierbij onafhankelijk toetsen door de Raad voor Accreditatie. Vanwege de transitie is er in 2016 een vrijwillige schorsing aangevraagd, zodat de nieuwe werkprocessen in lijn kunnen worden gebracht met de eisen die de Raad hieraan stelt. Aandachtspunt hierbij is of de nieuwe manier van toetsen met de meer ontwikkel- en risicogerichte aanpak past binnen het door de Raad gehanteerde normenkader. In het voorjaar van 2017 zal het CBF door de Raad worden getoetst.

Het CBF vindt het van het grootste belang om onpartijdig en onafhankelijk te kunnen besluiten over aanvragen voor de erkenning. Om de risico's voor deze belangrijke waarden te waarborgen, is eind 2016 een risicoanalyse opgesteld. Deze analyse is ook onderdeel van de accreditatie door de Raad voor Accreditatie. In de risicoanalyse worden mogelijke risico's benoemd en wordt aangegeven hoe de beheersing van de risico's is vormgegeven.

Het CBF neemt besluiten op basis van deskundigheid. Bij elke toetsing wordt het vierogen-principe toegepast, zodat organisaties eenduidig worden beoordeeld. De besluitvorming door het CBF over de erkenning is vrij van elke commerciële, financiële en andere druk die het erkenningsbesluit zouden kunnen beïnvloeden. Om onafhankelijke besluitvorming te borgen, is de governance in 2016 aangepast. Directeuren en bestuursleden van in Nederland gevestigde goededoelenorganisaties kunnen geen deel meer uitmaken van de raad van toezicht van het CBF.

Naast het toezicht op erkende organisaties (actief toezicht) houdt het CBF namens de sector ook toezicht op niet erkende organisaties (reactief toezicht). Dit onderdeel van het toezicht is erop gericht om misstanden in de sector te onderzoeken en zo veel mogelijk te voorkomen. Dit levert een potentieel risico op wanneer het CBF het noodzakelijk acht om stakeholders te informeren over de uitkomsten van onderzoek naar mogelijke misstanden. De onderzochte organisatie – die daarbij negatief in het nieuws kan komen – kan een procedure aanspannen tegen het CBF. Het CBF heeft het afgelopen jaar procedures opgesteld waarbij diverse belangen tegen elkaar worden afgewogen. Het CBF is hierin juridisch bijgestaan door externe juristen. Zorgvuldigheid in de onderzoeken, in de correspondentie en in de gesprekken met de betrokken organisaties is cruciaal in het reactieve proces. Daarnaast past het CBF altijd het principe van hoor en wederhoor toe voordat wordt overgegaan tot eventuele publicatie.

5.6. Het bureau van het CBF

De directeur a.i. de heer D.P.J. (Dedan) Schmidt, die in februari 2014 was aangesteld, is begin 2016 teruggetreden. Per 1 februari 2016 heeft het CBF mevrouw T.R. (Roline) de Wilde als directeur-bestuurder aangesteld.

Sinds 2005 heeft Goede Doelen Nederland een beloningsregeling voor directeuren ontwikkeld. Deze regeling is gebaseerd op de – door de

commissie Wijffels opgestelde – Code Goed Bestuur voor goede doelen en houdt onder meer rekening met de omvang en complexiteit van de organisatie. Mede in verband met de op 1 januari 2015 in werking getreden WNT2 (Wet Normering Topinkomens) is de beloningsregeling per 1 januari 2015 aangepast. Het CBF valt niet onder de WNT en is geen goed doel, desondanks hecht het CBF belang aan transparantie en verantwoordt in de jaarrekening 2016 de bezoldiging van de directeur conform de beloningsregeling van Goede Doelen Nederland.

De gemiddelde personeelsbezetting was met 16,8 fte in 2016 lager dan in 2015 (19,53 fte). Eind 2016 waren dit 19 medewerkers. In 2016 is afscheid genomen van één medewerker die na vele jaren dienst voor het CBF zijn pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt.

Tevens is in 2016 in het kader van de transitie afscheid genomen van vier medewerkers met een vast dienstverband en is van één medewerker het tijdelijke dienstverband niet verlengd. Het ziekteverzuimpercentage is afgenomen van 14,5% in 2015 naar 10,5% in 2016. Begin 2016 waren drie medewerkers langdurig ziek. Zij zijn gedurende het jaar volledig gere-integreerd.

Er zijn derden ingehuurd om de transitie doorgang te laten vinden. Ook zijn er (deels tijdelijk) nieuwe medewerkers aangetrokken. Inmiddels is een goede mix ontstaan van ervaren en nieuwe medewerkers.

Alle medewerkers hebben actief deelgenomen aan het vormgeven van de nieuwe werkprocessen. Dit gebeurde veelal in werkgroepen waarin ervaren en nieuwe medewerkers participeerden zodat waardevolle kennis behouden bleef terwijl tegelijkertijd de vernieuwing een impuls kreeg. De flexibiliteit van de medewerkers is afgelopen jaar bijzonder op de proef gesteld. Met elkaar is er een enorme inspanning gepleegd om de transitie met succes vorm te geven.

De nieuwe werkwijze vroeg ook om vernieuwing van de ICT. Er zijn offertes uitgezet bij verschillende partijen en in september is de keuze gemaakt om de database en het toetsingsproces in M-Files onder te brengen (een Enterprise Information Management-oplossing voor het beheren van documenten, projecten en bedrijfsprocessen). Eind 2016 zijn al een groot deel van de database en het toetsingsproces in M-Files ondergebracht. Het uitrollen van de nieuwe ICT zal begin maart 2017 plaatsvinden.

Het papieren archief van het CBF is in 2016 omgezet naar een digitaal archief. De structuur voor het digitaal archief is in 2016 opgebouwd, de medewerkers zijn getraind en een groot deel van het papieren archief is overgezet naar de nieuwe digitale omgeving. Eind 2016 was dit project afgerond.

In 2016 heeft tevens een herstructurering van de financiële processen plaatsgevonden. Er is onder meer gekozen voor een ander (online) administratiesysteem. De behoeften van het managementteam en de directie op het gebied van sturing op de bedrijfsprocessen zijn in kaart gebracht. Er zijn KPI's bepaald en er is een (online) managementinformatiesysteem geïmplementeerd waarmee de resultaten van de KPI's inzichtelijk zijn. De afdelingen die direct te maken hebben met het toetsingsproces zijn vanaf november 2016 begonnen met uenschrijven in een onlinesysteem. De resultaten van het uenschrijven en de financiële administratie zijn gekoppeld aan het (online) managementinformatiesysteem. In dit systeem zijn bovendien resultaten vanuit het toetsingsproces gekoppeld, zodat op elk gewenst moment zicht is op de voortgang van de bedrijfsprocessen. Eind 2016 is dit systeem in gebruik genomen.

De nieuwe taken van het CBF vragen ook een nieuwe manier van werken van de medewerkers. Om hen hier zo goed mogelijk op voor te bereiden, is een intensief communicatie-ontwikkeltraject van start gegaan in samenwerking met de Nassaugroep. De auditors van het CBF zijn in 2016 gestart met de training en begin 2017 volgen de andere medewerkers. Ook de raad

van toezicht van het CBF zal in het kader van de gewijzigde governance getraind worden in zijn nieuwe rol.

Het huurcontract van het CBF liep af op 1 januari 2017. In 2016 is gezocht naar een geschikte nieuwe kantoorruimte. Deze is gevonden in hetzelfde pand als waar het CBF al zit. Het nieuwe huurcontract levert het CBF een besparing op van de jaarlijkse huurlasten. Gelijktijdig met de verhuizing naar de nieuwe plek kan de infrastructuur voor het 'nieuwe werken' door het CBF worden gerealiseerd (onder andere flexibele, open werkplekken en mobiele telefonie). Hierdoor wordt ook de praktische vertaling van de nieuwe kernwaarden (onafhankelijk, transparant, toegankelijk en deskundig) naar concreet gedrag gestimuleerd.

6. JAARREKENING 2016

Balans per 31-12-2016	35	Niet in de balans opgenomen verplichtingen en ontwikkelingen	42
Staat van baten en lasten 2016	36	Toelichting op de staat van baten en lasten:	43
Kasstroomoverzicht 2016	37	17. Instellingssubsidie van de overheid	43
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten algemeen	38	18. Bijdragen van aangeslotenen	43
1. Aanpassingen kantoorruimte	38	19. Bijdragen van Collecteplaninstellingen	43
2. Kantoorinventaris	38	20. Inkomsten beoordelingen	44
3. Automatisering	38	21. Overige inkomsten	44
4. Debiteuren en nog te ontvangen posten	39	22. Personeelskosten	45
5. Vooruitbetaalde kosten	39	23. Huisvestingskosten	47
6. Liquide middelen	39	24. Bureau- en organisatiekosten	47
7. Stichtingskapitaal	40	25. Specifieke kosten en activiteiten	48
8. Algemene reserve	40	26. Strategische herpositionering toezicht	49
9. Bestemmingsreserve rechtsbijstand	40	27. Eenmalige wervingscampagne	49
10. Bestemmingsfonds introductie erkenningsstelsel	40	Voorstel resultaatbestemming	49
11. Voorziening jubileumuitkeringen	40	Gebeurtenissen na balansdatum	50
11. Voorziening personeel	41		
12. Voorziening afwikkeling strategische herpositionering	41		
13. Langlopende leningen	41		
14. Crediteuren/nog te betalen	41		
15. Belastingdienst afdrachten	41		
16. Vooruitontvangen gelden	42		

BALANS PER 31-12-2016 (afgerond op hele euro's)

	31-12-16	31-12-15
Activa		
<u>Materiële vaste activa</u>		
1. Aanpassingen kantoorruimte	0	8.293
2. Kantoorinventaris	1.333	4.942
3. Automatisering	<u>34.639</u>	<u>30.863</u>
	35.972	44.098
<u>Vlottende activa</u>		
4. Debiteuren/nog te ontvangen posten	152.433	224.347
5. Vooruitbetaalde kosten	95.278	44.002
6. Liquide middelen	<u>1.274.018</u>	<u>1.124.603</u>
	1.521.729	1.392.952
Totaal activa	<u>1.557.701</u>	<u>1.437.050</u>
Passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
<i>Besteedbaar vermogen:</i>		
7. Stichtingskapitaal	908	908
8. Algemene reserve	747.738	650.668
9. Bestemmingsreserve rechtsbijstand	<u>60.000</u>	<u>60.000</u>
	808.646	711.576
<i>Vastgelegd vermogen:</i>		
10. Bestemmingsfonds introductie erkenningsstelsel	<u>0</u>	<u>150.000</u>
	808.646	861.576
<u>Voorzieningen</u>		
11. Jubileumuitkeringen	12.278	9.563
11. Personeel	59.775	28.000
12. Afwikkeling strategische herpositionering	<u>0</u>	<u>120.000</u>
	72.053	157.563
<u>Langlopende leningen</u>		
13. Leningen	100.000	445.596
<u>Vlottende passiva</u>		
14. Crediteuren/nog betalen posten	220.000	263.457
15. Belastingdienst afdrachten	29.370	37.369
16. Vooruitontvangen gelden	<u>327.632</u>	<u>117.085</u>
	577.002	417.911
Totaal passiva	<u>1.557.701</u>	<u>1.437.050</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2016 (afgerond op hele euro's)

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
Baten			
17. Subsidie van de overheid	313.556	314.000	711.056
18. Bijdragen van aangeslotenen	220.725	223.947	219.332
19. Bijdragen van Collectieplaninstellingen	40.000	40.853	42.203
20. Inkomsten beoordelingen	1.612.055	1.539.171	1.236.946
21. Overige inkomsten	15.600	10.423	11.503
Voorziening debiteuren		-22.643	
Totaal baten	2.201.936	2.105.751	2.221.040
Lasten			
22. Personeelskosten	1.551.072	1.368.205	1.479.389
23. Huisvestingskosten	180.000	168.022	136.687
24. Bureau- en organisatiekosten	193.300	240.132	86.516
25. Specifieke kosten en activiteiten	226.500	90.566	68.933
26. Strategische herpositionering Toezicht	47.000	120.805	348.663
27. Eenmalige wervingscampagne	150.000	170.951	
Totaal lasten	2.347.872	2.158.681	2.120.188
Saldo van baten en lasten	-145.936	-52.930	100.852
Bestemming saldo 2016 -/- € 52.930			
		Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
Het overschot/tekort is als volgt verwerkt in het eigen vermogen:			
<i>besteedbaar vermogen:</i>			
- onttrokken aan de algemene reserve (exploitatietekort)			-49.148
- toegevoegd aan de algemene reserve (exploitatieoverschot)		97.070	
<i>vastgelegd vermogen:</i>			
- onttrokken/toegevoegd aan bestemmingsfonds introductie erkenningstelsel		-150.000	150.000
Totaal		-52.930	100.852

Vooruitlopend op de goedkeuring van de jaarrekening door het bestuur is de bestemming van het resultaat al in de jaarrekening 2016 verwerkt.

KASSTROOMOVERZICHT 2016 VOLGENS DE INDIRECTE METHODE

Het kasstroomoverzicht is een overzicht van de geldmiddelen die in de verslagperiode beschikbaar zijn gekomen en van het gebruik dat van deze geldmiddelen is gemaakt.

	Boekjaar 2016	Boekjaar 2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo van baten en lasten	-52.930	100.852
Aanpassingen voor posten die geen mutatie in het werkkapitaal veroorzaken:		
afschrijvingen	28.975	30.680
toename/afname voorziening jubileumuitkeringen	2.715	-453
toename/afname voorziening personeel	31.775	
toename/afname voorziening afwikkeling herpositionering	-120.000	120.000
Veranderingen in werkkapitaal:		
toename/afname vorderingen	71.914	-57.433
toename vooruitbetaalde kosten	-51.276	-154
toename/afname crediteuren inclusief Belastingdienst	-51.456	-296.964
toename/afname vooruitontvangen gelden	210.547	5.565
Kasstroom uit operationele activiteiten	70.264	-97.907
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-20.848	-25.705
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	100.000	-
Toename/afname geldmiddelen	<u>149.416</u>	<u>-123.612</u>
Geldmiddelen		
- Liquide middelen stand eind boekjaar	1.274.018	1.124.603
- Liquide middelen stand begin boekjaar	1.124.603	1.248.214
Toename/afname geldmiddelen	<u>149.415</u>	<u>-123.611</u>

TOELICHTING behorende bij de balans per 31 december 2016 en de staat van baten en lasten over 2016

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de Richtlijn 640 Organisaties-zonder winststreven. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen historische kosten. Alle baten en lasten worden verantwoord in de staat van baten en lasten. Zij worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Het CBF is vrijgesteld van omzetbelasting.

Toekomst

Binnen de sector wordt in overleg met de overheid gewerkt aan een nieuw stelsel van toezicht. Het CBF is door de branchevereniging Goede Doelen Nederland en Nederland Filantropieland aangewezen als toezichthouder op fondsenwervende instellingen. De financiering van het stelsel is gebaseerd op een brede toepassing van erkenningen.

BALANS

Activa

Materiële vaste activa € 35.972

		Balans per 31-12-16	Balans per 31-12-15
<u>1. Aanpassingen kantoorruimte</u>			
Boekwaarde per 1-1	8.293		26.013
Bij: investeringen			
Af: afschrijving	<u>-8.293</u>		<u>-17.720</u>
Boekwaarde per 31-12		0	8.293
<u>2. Kantoorinventaris</u>			
Boekwaarde per 1-1	4.942		9.325
Bij: investeringen			
Af: afschrijving	<u>-3.609</u>		<u>-4.383</u>
Boekwaarde per 31-12		1.333	4.942
<u>3. Automatisering</u>			
Boekwaarde per 1-1	30.863		13.735
Bij: investeringen	20.849		25.705
Af: afschrijving	<u>-17.073</u>		<u>-8.577</u>
Boekwaarde per 31-12		<u>34.639</u>	<u>30.863</u>
T o t a l		<u>35.972</u>	<u>44.098</u>

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. De investeringen aanpassing kantoorruimte en kantoorinventaris worden in vijf jaar (20% per jaar) afgeschreven en die in het kader van de automatisering in drie jaar (33,33% per jaar).

Flottende activa

	Balans per 31-12-16	Balans per 31-12-15
4. Debiteuren/nog te ontvangen posten € 152.433		
De stand debiteuren/nog te ontvangen is lager per 31-12-2016 dan per 31-12-2015 door ontvangst van subsidies 2015 van het ministerie van Veiligheid en Justitie in 2016. Bedrag per 31-12-2016 is inclusief een voorziening van € 22.643.	152.433	224.347
<hr/>		
5. Vooruitbetaalde kosten € 95.278	Balans per 31-12-16	Balans per 31-12-15
Huur		26.061
Verhuiskosten	61.645	
Overige vooruitbetaalde kosten	33.633	17.941
T o t a a l	95.278	44.002
<hr/>		
6. Liquide middelen € 1.274.018	Balans per 31-12-16	Balans per 31-12-15
Kas	127	243
ING zakelijke rekening	126.879	13.354
ING zakelijke spaarrekening 0,6%	33.230	33.066
ING vermogen spaarrekening 0,95%	400.000	335.000
ASN meersparen 1%	0	37.678
ABN-AMRO bestuurrekening	4.144	4.245
ABN-AMRO vermogensspaarrekening 1,1% bonus 0,5%	709.608	701.017
ABN-AMRO ondernemers loyaal deposito 1,4%	31	0
T o t a a l	1.274.018	1.124.603

Als waarborg voor de juiste nakoming van onze verplichtingen uit de huurovereenkomst is een bankgarantie afgegeven ter grootte van € 27.868 aan VastNed Offices/Industrial N.V.

Passiva

Besteedbaar vermogen € 808.646

Het besteedbaar vermogen bestaat uit het Stichtingskapitaal, de Algemene reserve en de Bestemmingsreserve rechtsbijstand.

	Balans per 31-12-16	Balans per 31-12-15
<u>7. Stichtingskapitaal € 908</u>		
Stichtingskapitaal dat bijeengebracht is op 25-5-1925 door de Vereniging van Secretarissen van Armenraden, Fundatie van den Santheuvel Sobbe en de Stichting "Hulp na Onderzoek".	908	908
<u>8. Algemene reserve € 747.738</u>		
Stand per 1-1	650.668	699.816
Exploitatie-overschot of -tekort (-)	97.070	-49.148
Stand per 31-12	<u>747.738</u>	<u>650.668</u>

De algemene reserve heeft als doel het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. Het bestuur heeft in de vergadering van december 2015 de gewenste hoogte van de algemene reserve vastgesteld op 1,3 miljoen euro. De nieuw gevormde Raad van Toezicht zal medio 2017 met een voorstel komen voor het gewenste minimum buffervermogen.

	Balans per 31-12-16	Balans per 31-12-15
<u>9. Bestemmingsreserve rechtsbijstand € 60.000</u>		
Stand per 1-1	60.000	60.000
Mutaties	-	-
Stand per 31-12	<u>60.000</u>	<u>60.000</u>

	Balans per 31-12-16	Balans per 31-12-15
<u>10. Bestemmingsfonds introductie erkenningsstelsel € 0</u>		
Stand per 1-1	150.000	
Bij: subsidie ministerie van Veiligheid en Justitie		150.000
Af: subsidie ministerie van Veiligheid en Justitie	<u>-150.000</u>	
Stand per 31-12	<u>0</u>	<u>150.000</u>

De subsidie van het ministerie Veiligheid en Justitie is ter ondersteuning van de voorbereidende werkzaamheden op het nieuwe stelsel voor toezicht en kwaliteitsverbetering voor fondsenwervende instellingen (zie voor nadere toelichting pagina 43).

11. Voorziening jubileumuitkeringen € 12.278

Voor voorwaardelijke toegekende rechten, zoals jubileumuitkeringen die opgenomen kunnen worden bij continuering van het dienstverband, dient overeenkomstig de Richtlijn 271.203 van de RJ een voorziening opgenomen te worden in de balans. Bij de bepaling van de hoogte van deze verplichting is rekening gehouden met de kans op voortijdige beëindiging van het dienstverband.

	Balans per 31-12-16	Balans per 31-12-15
Stand per 1-1	9.563	10.016
Af: jubilea 12,5 jaar 2 medewerkers		-1.790
Bij: rekenkundige opbouw (zie indirecte personeelskosten)	2.715	1.337
Stand per 31-12	<u>12.278</u>	<u>9.563</u>

	Balans per 31-12-16	Balans per 31-12-15
<u>11. Voorziening personeel € 59.775</u>		
Opleidingsbudget voor medewerkers		
Stand per 1-1	28.000	28.000
Mutatie	31.775	
Stand per 31-12	<u>59.775</u>	<u>28.000</u>

	Balans per 31-12-16	Balans per 31-12-15
<u>12. Voorziening afwikkeling strategische herpositionering € 0</u>		
Stand per 1-1	120.000	
Mutatie	-120.000	120.000
Stand per 31-12	<u>0</u>	<u>120.000</u>

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

	Balans per 31-12-16	Balans per 31-12-15
<u>13. Leningen € 100.000</u>		
Stand per 1-1		
Bij: Goede Doelen Nederland	100.000	
Stand per 31-12	<u>100.000</u>	<u>0</u>

Over de lening is geen rente verschuldigd. De lening dient uiterlijk op 31-12-2020 te worden afgelost. Vervroegde aflossing is mogelijk zonder boete.

	Balans per 31-12-16	Balans per 31-12-15
<u>14. Crediteuren/nog betalen posten € 220.000</u>		
Nog te betalen	177.474	263.457
Crediteuren	42.526	
	<u>220.000</u>	<u>263.457</u>

	Balans per 31-12-16	Balans per 31-12-15
16. Vooruitontvangen gelden € 327.632		
Toetsingskosten CBF-Keur/Erkenning, CBF-Certificaat en Verklaring geen bezwaar ontvangen in 2016 voor 2017:	76.787	
ontvangen in 2015 voor 2016:		117.085
Ministerie van Veiligheid en Justitie subsidie 2017	250.845	
T o t a a l	327.632	117.085

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en ontwikkelingen.

Een huurovereenkomst is afgesloten voor de periode van 5 jaar, ingaande op 1-3-2017 en lopende tot en met 28 februari 2022 (met een verlengingsmogelijkheid van 5 jaar). Huur per jaar bedraagt € 90.680. De aanvangshuur bedraagt per kwartaal € 22.670. Als waarborg voor de juiste nakoming van onze verplichtingen uit de huurovereenkomst is een bankgarantie afgegeven ter grootte van € 27.868.

Voor de verhuizing in 2017 is een verplichting aangegaan van € 76.645. Voor de ict-vernieuwing, afgerond in Q1-2017, is een verplichting aangegaan van € 29.000. Voor de huur van kopieermachines is een overeenkomst afgesloten t/m 18-06-2019, met een jaarlijkse verplichting van € 4.368.

STAAT van BATEN en LASTEN

B a t e n

17. Subsidie van de overheid € 314.000

De overheid faciliteert de zelfregulering en doet dit door het CBF financieel te ondersteunen. Op 1 juli 2007 heeft het ministerie van VWS de subsidieverlening overgedragen aan het ministerie van Veiligheid en Justitie onder dezelfde voorwaarden. Op 30 december 2011 heeft het ministerie een aanvulling op de reguliere instellingssubsidie toegekend van 130.000 euro per jaar ter versterking van de externe communicatie, het in kaart brengen van malafide instellingen en beleidsontwikkeling en is met ingang van 2016 verlaagd tot € 32.500.

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
Instellingssubsidie:			
Actieve informatievoorziening	281.056	281.500	281.056
Bijdrage kosten reactief toezicht	32.500	32.500	130.000
Projectsubsidie:			
Ter ondersteuning van de voorbereidende werkzaamheden op het nieuwe stelsel voor toezicht en kwaliteitsverbeteringen 2015:			150.000
Ter ondersteuning van de voorbereidende werkzaamheden op het nieuwe stelsel voor toezicht en kwaliteitsverbeteringen 2016:			150.000
T o t a a l	313.556	314.000	711.056

De projectsubsidie in 2016 is verstrekt voor het voorbereiden en uitvoeren wervingscampagne, ontwikkelen nieuwe naam toezichthouder en erkenning en opstarten en uitvoeren helpdeskfunctie.

18. Bijdragen van aangeslotenen € 223.947

Aantal			Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
2016	2015				
		Jaarlijkse bijdrage van:			
351	354	Gemeenten	220.000	223.222	218.652
6	7	Bedrijven en instellingen	725	725	680
		T o t a a l	220.725	223.947	219.332

19. Bijdragen van Collecteplaninstellingen € 40.853

De Collecteplaninstellingen hebben zich verbonden jaarlijks 1 promille van hun brutocollectieopbrengst van het voorgaande jaar te betalen.

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
26 Collectieplaninstellingen	40.000	40.853	42.203

20. Inkomsten beoordelingen € 1.539.171

Begroot 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015		Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
40	75		Categorie A	2.000	8.340	
20	14		Categorie B	6.600	4.847	
10	7		Categorie C	11.100	6.037	
5	4		Categorie D	24.975	5.760	
180	158		Eenmalige stelselbijdrage	360.000	352.000	
		5	CBF-Keur toetsingen			15.100
77	71	88	CBF-Keur hertoetsingen	236.775	235.125	262.475
249	239	255	CBF-Keur jaarbijdragen	915.680	879.401	904.156
		17	CBF-Certificaat toetsingen			8.795
43	20	42	CBF-Certificaat hertoetsingen	23.005	10.510	21.990
84	88	58	CBF-Certificaat jaarbijdragen	31.920	37.151	21.460
-	-	4	Verklaring van geen bezwaar beoordelingen			2.970
			Verklaring van geen bezwaar herbeoordelingen			
			T o t a a l	<u>1.612.055</u>	<u>1.539.171</u>	<u>1.236.946</u>

De eenmalige stelselbijdrage betreft een transitiebijdrage die is gefactureerd aan CBF-keurmerkhouders met een baten eigen fondsenwerving en kansspelinkomsten van meer dan 1,25 miljoen euro. Categorie A-D betreft nieuw aangesloten organisaties in 2016.

21. Overige inkomsten € 10.423

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
Rente deposito- en spaarrekeningen	15.000	6.696	11.475
Vergoeding ICFO secretaris-generaal			
Abonnementhouders publicaties	600		
Diversen		3.727	28
T o t a a l	<u>15.600</u>	<u>10.423</u>	<u>11.503</u>

STAAT van BATEN en LASTEN

Lasten

22. Personeelskosten € 1.368.205

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
a. Salarissen	1.062.629	973.019	880.336
Sociale lasten	212.779	183.720	165.864
Pensioenlasten	95.208	121.186	115.762
	1.370.616	1.277.925	1.161.962
Indirecte personeelskosten	90.456	66.796	52.465
Ziekengeld		-32.920	-37.640
Beëindigingsvergoedingen		-43.564	71.755
Interimdirectie		18.660	220.372
Inhuur derden	90.000	81.308	10.475
T o t a l	1.551.072	1.368.205	1.479.389

In 2016 zijn twee medewerkers akkoord gegaan met een vaststellingsovereenkomst. Drie medewerkers zijn geruime tijd niet volledig inzetbaar geweest wegens gezondheidsbeperkingen. Twee tijdelijke medewerkers zijn ingehuurd om de achterstand bij het invoeren van financiële gegevens in de D-base in te lopen.

Ad a. Salarissen € 973.019

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
Brutoloon	909.861	846.981	773.848
Vakantiegeld	71.440	66.681	62.204
Eindejaarsuitkering	75.388	70.638	63.908
Overwerk			138
Gratificatie	5.940		
Vergoeding stagiaire en vrijwilliger			
Mutatie waardering verlofuren per 31-12		-11.281	-19.762
T o t a l	1.062.629	973.019	880.336

De post salarissen is lager uitgevallen dan begroot. Dit is voornamelijk veroorzaakt door het niet invullen van vacatures.

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
Enkele kengetallen:			
Aantal medewerkers per 31-12	27	19	22
Aantal mannen per 31-12	11	9	11
Aantal vrouwen per 31-12	9	10	11
Gemiddelde bezetting (in fte's)	21,57	16,8	19,53
Gemiddelde bruto loonkosten (per fte)	49.734	57.918	45.076

Directiesalaris

Dienstverband directeur/bestuurder

Naam: T.R. de Wilde

Aard dienstverband: onbepaald

Uren (voltijds werkweek): 36 uur (parttime%: 100)

Periode: 01-02 t/m 31-12

Bezoldigingsregeling: CBF-salarisschalen 17/8

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
Brutoloon/-salaris	84.392	84.392	
Vakantiegeld	6.751	2.455	
Eindejaarsuitkering	7.005	6.368	
<i>Totaal jaarinkomen</i>	<i>98.148</i>	<i>93.215</i>	<i>0</i>
SV lasten (werkgeversdeel)	12.730	8.362	
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	10.923	13.283	
Overige vergoedingen	6.754	5.517	
<i>Totaal overige lasten en vergoedingen</i>	<i>30.407</i>	<i>27.162</i>	<i>0</i>
Totaal personeelskosten directeur	128.555	120.377	0

In 2015 is de functie van directeur ad interim ingevuld.

Bezoldiging Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging van het CBF, middellijk noch onmiddellijk. Ook worden aan hen geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt.

23. Huisvestings- en inrichtingskosten € 168.022

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
a. Huur inclusief servicekosten	110.000	111.442	105.956
Afschrijving aanpassing kantoorruimte	8.300	8.293	17.720
Onderhoud- en schoonmaakkosten	9.000	8.955	9.369
Verzekeringen en gemeentelijke heffingen	1.700	457	2.720
Kleine investeringen	1.000	6.700	922
Verhuizing CBF	50.000	32.175	
T o t a a l	180.000	168.022	136.687

Ad a. Huur inclusief servicekosten

Dit betreft de door VastNed Offices/Industrial N.V.(thans NSI N.V.) in rekening te brengen huursom. Op 1-7-2011 is een huurovereenkomst getekend voor een periode van 5 jaar. De huurovereenkomst is tijdelijk verlengd met 8 maanden tot 28-02-2017.

24. Bureau- en organisatiekosten € 240.132

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
Portokosten	9.000	4.429	5.205
Telefoonkosten	4.000	3.792	3.598
Papier en enveloppen	5.000	3.404	1.039
Kantoorartikelen en kopieerkosten	22.000	22.154	17.444
a. Automatiseringskosten	92.200	175.948	31.463
Accountantskosten	8.500	10.000	10.249
Representatiekosten	20.000	2.266	4.904
Reis- en verblijfskosten personeel	5.000	3.324	1.122
Afschrijving inventaris	13.600	3.609	4.383
Overige organisatiekosten	14.000	11.206	7.109
T o t a a l	193.300	240.132	86.516

Ad a. Automatiseringskosten

De hogere automatiseringskosten worden veroorzaakt door het in 2016 gestarte traject om de software voor het uitvoeren van toetsingen te vervangen. Dit traject wordt in het eerste kwartaal van 2017 afgerond.

25. Specifieke kosten en activiteiten € 90.566

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
a. Drukkosten jaarverslagen	11.500	-22.872	14.243
Druk- en kopieerkosten mededelingen/brochures	14.000		-195
Kosten internationale activiteiten ICFO	3.000	1.588	1.676
Kosten informatie en documentatie	5.000	2.096	2.087
Kosten bijeenkomsten, congressen e.d.	5.000	746	2.386
Kosten Keurmerken	3.000	4.046	
Bijdrage aan Raad voor Accreditatie	12.000	513	15.467
Kosten colleges en commissies	1.000	217	1.281
b. Kosten uitvoering publiciteitsplan	87.000	30.979	25.817
Kosten juridische advisering	10.000	25.468	
Extern onderzoek	10.000	13.845	6.171
Kosten beleidsontwikkeling	25.000		
Kosten digitalisering archief	40.000	33.940	
T o t a a l	226.500	90.566	68.933

Ad a. Drukkosten jaarverslagen € -22.872

De negatieve kosten worden verklaard doordat in 2016 reserveringen vanuit voorgaande jaren zijn gecorrigeerd.

Ad b. Kosten uitvoeren publiciteitsplan € 30.979

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
- Kosten mediacampagne	50.000		
- Advertenties/stoppers e.d.	12.000	4.316	6.618
- Kosten stands congressen	7.500	2.534	
- Kosten internet, website	12.500	19.116	13.881
- Kosten posters, stickers en andere materialen	1.000	312	
- Abonnement knipselkrant e.d.	4.000	4.701	5.318
- Presentatie Verslag Fondsenwerving			
T o t a a l	87.000	30.979	25.817

De kosten voor uitvoeren publiciteitsplan zijn lager dan begroot. De reden hiervan is dat het toezichthoudend orgaan heeft besloten tot uitstel van de mediacampagne in verband met de kosten en uitvoering van de strategische herpositionering.

26. Strategische herpositionering toezicht € 120.805

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
Beëindigingsvergoedingen	27.000	54.014	
Coördinator inrichting validatiestelsel	20.000	14.197	
Begeleidingskosten extern bureau			44.831
Inhuur derden projectbegeleiding		12.594	21.780
Ontwikkeling nieuwe naam toezichthouder			18.124
Bestuurlijke procesbegeleiding en vergoeding werkzaamheden			18.647
Procesontwerp nieuwe stelsel en digitale aanlevering			23.283
Onderzoek Toekomst toezicht filantropie			3.993
Juridische advisering			19.927
Workshops en bijeenkomsten			2.439
Werving nieuwe directeur			6.410
Inhuur derden personeelsbeleid			69.229
Voorziening kosten afwikkeling strategische herpositionering			120.000
Voorziening opleidingen		40.000	
T o t a a l	47.000	120.805	348.663

27. Eenmalige wervingscampagne € 170.951

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
Communicatie introductie erkenningsstelsel	150.000	170.951	
T o t a a l	150.000	170.951	0

Bestemming saldo 2016 -/- € 52.930

Voorstel om het overschot/tekort als volgt te verwerken in het eigen vermogen:

	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
<i>Besteedbaar vermogen:</i>			
- onttrokken aan de algemene reserve (exploitatietekort)	4.064		-49.148
- toegevoegd aan de algemene reserve (exploitatieoverschot)		97.070	
- onttrokken/toegevoegd aan bestemmingsfonds introductie erkenningsstelsel	-150.000	-150.000	150.000
T o t a a l	-145.936	-52.930	100.852

Gebeurtenissen na balansdatum

Per 16 januari 2017 is de nieuwe manager communicatie gestart. Per 1 maart is gestart met een nieuw systeem voor het uitvoeren van toetsingen. Het CBF zal per 20 maart 2017 verhuizen naar een nieuw kantoor.

Accountants

Aan het bestuur van
Stichting Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF)

Baker Tilly Berk N.V.
Entrada 303
Postbus 94124
1090 GC Amsterdam
T: +31 (0)20 644 28 40
F: +31 (0)20 646 35 07
E: amsterdam@bakertillyberk.nl
KvK: 24425560
www.bakertillyberk.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Centraal Bureau Fondsenwerving te Amsterdam gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Centraal Bureau Fondsenwerving per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de winst- en verliesrekening over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Centraal Bureau Fondsenwerving zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly Berk N.V., waarop van toepassing zijn de eigenaarsveroordelingen, gepubliceerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. Dit document is een toelichting van verantwoordelijkheid opgenomen.

An independent member of Baker Tilly International

Accountants

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de entiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

An independent member of Baker Tilly International

2/4

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Amsterdam, 22 maart 2017

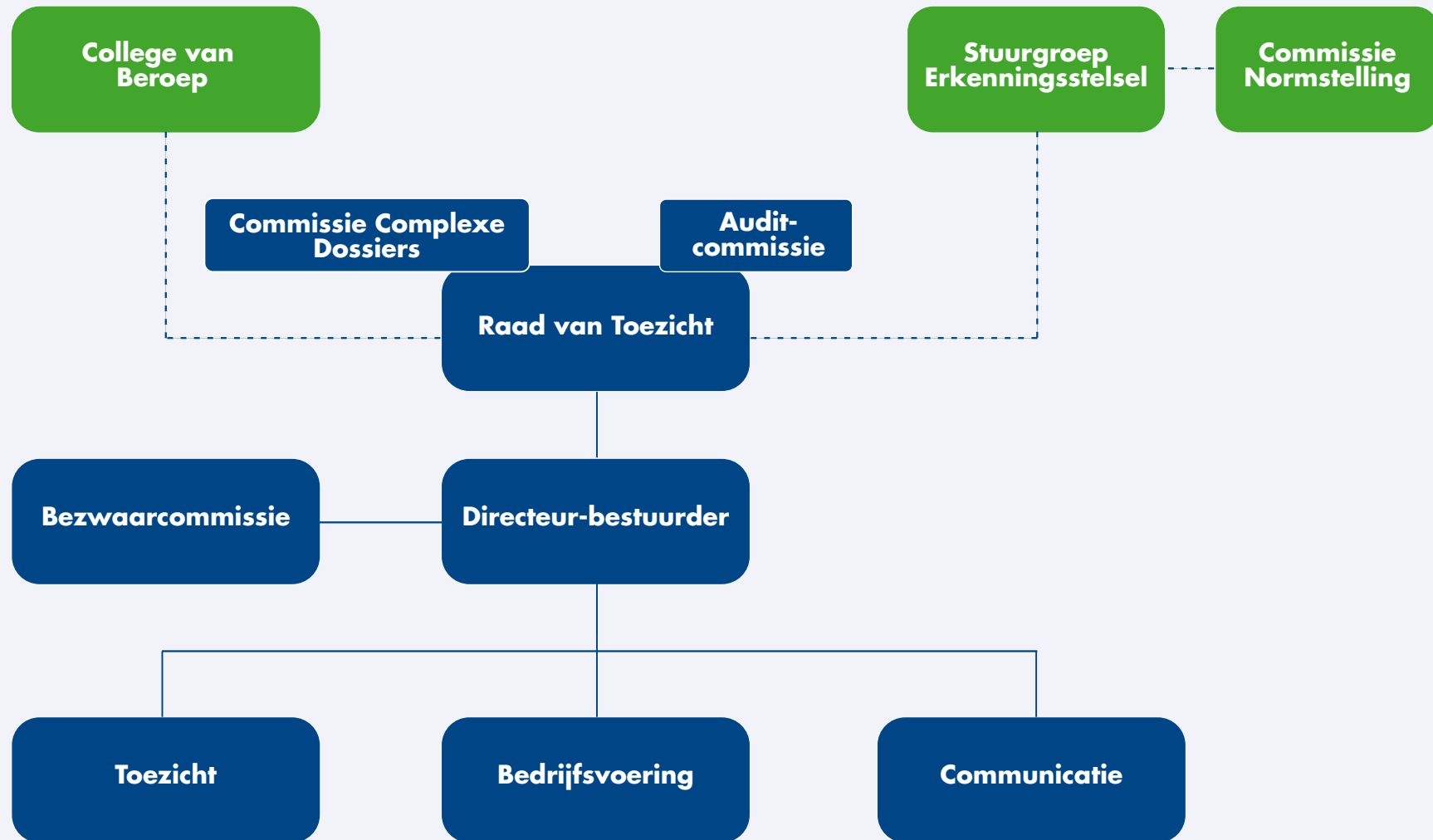
Baker Tilly Berk N.V.

was getekend

drs. E.C.J. Moens RA
Partner

7. ORGANISATIESTRUCTUUR

De organisatiestructuur is in 2016 aangepast en ziet er nu zo uit:

8. RAAD VAN TOEZICHT, DIRECTIE EN MEDEWERKERS

8.1. Raad van toezicht (voor nevenfuncties, zie 8.2.)

Benoemd op persoonlijke titel:

De heer dr. C. Breederveld

(voorzitter tot 12 december 2016)

bijzonder hoogleraar Global Health, medische noodhulp en basisgezondheidszorg bij het AMC, oud-directeur Nederlandse Rode Kruis

Mevrouw drs. H. Kloeze (lid Auditcommissie)

Vice President, Affiliate Relations Make-A-Wish® International

Mevrouw E.A. Marseille MSc RA

(secretaris-penningmeester tot 30 maart 2016)

Financieel deskundige bij Höcker Advocaten

Mevrouw A.H. Raven BA

burgemeester van Hellendoorn

De heer drs. J.A. de Ruiter

voormalig burgemeester van Zevenaar

De heer prof. dr. Th.N.M. Schuyt (tot 12 oktober 2016)

hoogleraar Filantropische Studies bij de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Vrije Universiteit Amsterdam

De heer drs. A.A. van Vliet RA RO (lid Auditcommissie)

Chief Auditor Nidera

Benoemd op voordracht van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG):

De heer J.R.A. Nawijn (waarnemend voorzitter)

burgemeester van Hollands Kroon

8.2. In de context van het CBF relevante nevenfuncties van leden van de raad van toezicht

De heer dr. C. Breederveld

Voorzitter Stichting Historische Verzameling van het Nederlandse Rode Kruis

Mevrouw drs. H. Kloeze

Geen

Mevrouw E.A. Marseille MSc RA

Lid Raad voor de Jaarverslaggeving

De heer J.R.A. Nawijn

Adviseur BK-Ingenieurs IJmuiden

Mevrouw A.H. Raven BA

Geen

De heer drs. J.A. de Ruiter

Lid Raad van Toezicht Stichting Iriszorg

De heer prof. dr. Th.N.M. Schuyt

Adviseur Raad van Bestuur VUmc/VUmc-Fonds

Adviseur van de lokale gemeenschapsfondsen te Maastricht (Maastrichtfonds) en Amstelveen (Stichting Gemeenschapsfonds Amstelveen)

Lid Raad van Advies Kansspelautoriteit

Partner van Charistar

De heer drs. A.A. van Vliet RA RO

Voorzitter bestuur Stichting Raad voor Financiële Betrouwbaarheid

8.3. Directie en medewerkers

Directie

Mevrouw drs. T.R. de Wilde MCM

(vanaf 1 februari 2016)

directeur-bestuurder

Relevante nevenfuncties:

Geen

De heer drs. D.P.J. Schmidt (tot 1 februari 2016)

directeur a.i.

Managementteam

De heer drs. D. Koopmans

manager toezicht

Mevrouw drs. H. Sterenborg

manager bedrijfsvoering

Medewerkers

Mevrouw M.P. Bictorina

secretaresse

Mevrouw drs. C.R.M. de Boer

secretaresse

Mevrouw drs. M. ten Bruggencate (per 18 april 2016)

senior auditor

De heer A.H.J. Graaman

medewerker informatie en analyse

Mevrouw mr. M.G. van der Graaf (per 1 mei 2016)

onderzoeker reactief toezicht

De heer A.G.L. Heitzer (tot 8 november 2016)

archivaris

Mevrouw K. Jansen (tot 1 april 2016)

auditor

De heer F.H. de Jong

financieel medewerker

Mevrouw M.T. de Jong (tot 1 mei 2016)

auditor

Mevrouw R. Joshi (tot 1 augustus 2016)

auditor

De heer J.W. van Klaveren (tot 1 september 2016)

medewerker archief/communicatie en publiciteit

De heer E.J. Lootens (per 18 januari 2016)

auditor

Mevrouw G.M. Meijer

auditor

De heer drs. A.H.J. Meijer

auditor

Mevrouw A.M.T. Pimenta da Silva

directiesecretaresse

De heer D.M. van der Plas MSc

auditor

De heer J.W. Siebenga MSc

beleidsmedewerker reflectief toezicht

Mevrouw mr. A.S. Smit (tot 1 maart 2016)

bureausecretaris/juridisch medewerker

De heer C.G. Toor (per 1 februari 2016)

senior auditor

De heer B.M. Uiterdijk

auditor

Mevrouw J. Wassenaar (per 1 april 2016)

secretaresse

Mevrouw drs. M.J. van der Wilden

medewerker communicatie

9. COMMISSIES EN COLLEGES

9.1. Commissie Keurmerk / Commissie complexe dossiers

De heer J.R.A. Nawijn

(voorzitter)

burgemeester gemeente Hollands Kroon

Mevrouw A.H. Raven BA

burgemeester gemeente Hellendoorn

De heer drs. J.A. de Ruiter (tot 12 oktober 2016)

burgemeester gemeente Zevenaar

Benoemd als vertegenwoordiger van consumentenbelangen:

De heer prof. dr. M.B.M. Loos

hoogleraar privaatrecht Universiteit van Amsterdam en hoofdredacteur Tijdschrift voor Consumentenrecht en handelspraktijken

Benoemd op voordracht van Goede Doelen Nederland:

De heer J. van Berkel (tot 23 juni 2016)

directeur Leprastichting

Mevrouw G.T.M. Schippers

directeur/manager diverse fondsenwervende organisaties

Benoemd door het bestuur op voordracht van Nederland Filantropieland:

Mevrouw D.H. de Vreeze

afdelingshoofd Alumni-relaties & Fondsen, Wageningen Universiteit

9.3. College van Beroep

Benoemd op persoonlijke titel:

De heer mr. H.P.C. van Dijk

raadsheer in het Gerechtshof Den Haag

De heer prof. dr. M.N. Hoogendoorn RA

hoogleraar Externe Verslaggeving aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en Partner van Ernst & Young Accountants

De heer drs. G.E.W. Prick

oud-burgemeester gemeenten Groesbeek, Maasdriel

Benoemd op persoonlijke titel:

De heer mr. S.J.J. Wiersema

(voorzitter)

oud-notaris te Amsterdam

De heer J.C.A. Gortemaker RA

hoogleraar Accountancy aan de Erasmus Universiteit Rotterdam

Mevrouw mr. C.H.C. Overes

universitair docent privaatrecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam

De heer B. Westendorp

adviseur/of counsel Loyens & Loeff

Benoemd op voordracht van de VNG:

Mevrouw L.H.M. van Ruijven-van Leeuwen

burgemeester gemeente Lingewaal

9.2. College van Deskundigen / tijdelijke Commissie Normstelling

BIJLAGEN

1. Opgezegd, ingetrokken en afgewezen

Opgezegd:

Stichting BiD Network
Stichting ChildsLife International
Stichting Vrienden van het Joods Historisch Museum
Stichting Landschap Erfgoed Utrecht
Stichting Landschapsbeheer Drenthe
Stichting Landschapsbeheer Flevoland
Stichting Landschapsbeheer Friesland
Stichting Landschapsbeheer Nederland
Stichting Koninklijk Kabinet van Schilderijen Mauritshuis
Stichting Mama Alice wegens faillissement
Stichting Pink Ribbon wegens fusie met KWF Kankerbestrijding
Stichting Rijksmuseum Fonds
Stichting Unie van Landschappen
Vereniging Veilig Verkeer Nederland
Stichting WorldGranny

Ingetrokken:

Stichting Hulp voor Hulpverleners wegens faillissement
Stichting Vrienden van de Olifant

Aanvraag afgewezen:

Stichting Care4More
Stichting Dieren in Nood Eefde
Stichting Inelkander
Stichting STEUN DE JEUGD
Stichting The Gathering Foundation Europe

2. Lijst van CBF-erkende organisaties op 31 december 2016

0-9

3xM, Stichting
441Childcare, Stichting

A

AAP, Stichting Opvang voor uitheemse dieren
Achter de Regenboog, Stichting
ACNS Projecthulp, Stichting
Actie Calcutta, Stichting
ActieZwerfhonden, Stichting
ActionAid, Stichting
ADF Stichting (Angst, Dwang en Fobie Stichting)
ADRA-Nederland, Stichting
Aflatoun International, Stichting
Aidsfonds, Stichting
ALAS Rescue Team, Vereniging
Albert Schweitzer Fonds, Stichting Nederlands
ALS Nederland, Stichting
Alzheimer Nederland, Stichting
AMCHA in Nederland, Stichting Vrienden van
Amnesty International, Afdeling Nederland, Vereniging
Amphia, Stichting Vrienden van
Amref Flying Doctors, Stichting
Amsterdamse Zwerfkatten, Stichting
ARIE, Stichting Vrienden van
ARK, Stichting
Artsen voor Kinderen, Stichting
Artsen zonder Grenzen, Vereniging
ASAP, Algemene Stichting voor Afrikaanse Projecten
ATD-Vierde Wereld Nederland, Stichting
Autisme, Nederlandse Vereniging voor

B

Bake for Life, Stichting
Balemans voor het Missie- en Ontwikkelingswerk, Stichting
Barcode For Life, Stichting
Bart de Graaff Foundation, Stichting
Bartiméus Sonneheerdt, Vereniging
Bas van de Goor Foundation, Stichting
Beat Batten!, Stichting
Beatrix Kinderziekenhuis, Stichting Vrienden
Benjamin Foundation for Disabled Children, Stichting
BeSt, Stichting
Bevordering Huisdierenwelzijn, Stichting
Bible League, Stichting voor Wereldwijde Bijbelverspreiding, The
Biblioref Nederland, Stichting
Bijbelgenootschap (NBG), Vereniging Nederlands
Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
Bio-Kinderrevalidatie, Stichting
Bisschop Bluysen Fonds, Stichting
Blikopeners, Stichting
Blue Ribbon, Stichting
Bont voor Dieren, Stichting
Borggraaf Paviljoen, Stichting
Brabants Landschap, Stichting Het
Brabantse Milieufederatie, Stichting
Brandweer zonder Grenzen, Stichting
Brandwonden Stichting, Nederlandse
Brooke Hospital for Animals Nederland, Stichting
Buitenfonds, Stichting
Burns Turiani, Stichting

C

Campagneteam Huntington (CTH), Stichting
 CARE Nederland, Stichting
 Child Support Indonesia, Stichting
 CHILD, Child Health in Technical Less Developed Countries, Stichting
 Children of Mexico, Stichting
 CHOICE, for youth and sexuality, Stichting
 Christenen voor Israël, Stichting
 Cizira Botan (CIBO), Stichting
 CliniClowns Nederland, Stichting
 CMTC-OVM, Vereniging
 Cobra Museum voor Moderne Kunst Amstelveen, Stichting
 Collectieve Israel Actie, Stichting
 Compassion Nederland, Stichting
 Concertgebouw Fonds, Stichting Het
 Cordaid, Stichting
 Cycling out of Poverty, Stichting

D

Day for Change, Stichting
 DE BRUG, Vereniging Ontwikkelingshulp
 De Pietersberg, Stichting/Pastoraal Diaconaal Centrum de Herberg
 De Upside van Down, Stichting
 De Verhuisfamilie, Stichting
 De Verre Naasten, Stichting
 Defence for Children International-Nederland, Stichting
 Deken van Miert Penning, Stichting
 Diabetes Fonds, Stichting
 Dierenambulance Amersfoort en omstreken, Stichting
 Dierenambulance Gooi en Vechtstreek, Stichting
 Dierenbescherming, Ned. Vereniging tot Bescherming van Dieren
 Dierentehuis 's-Hertogenbosch en omstreken, Stichting
 Diergeneeskunde in Ontwikkelingssamenwerking, Stichting
 DOEN, Stichting

Dokters van de Wereld, Vereniging
 Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest, Stichting
 Doofblindheid, Stichting Wetenschappelijk Onderzoek
 Dorcas Aid International, Stichting
 Dream4kids, Stichting
 Drentse Landschap, Stichting Het
 Dutch American Police Department, Stichting
 Duurzame Samenleving Papua Barat (SDSP), Stichting

E

Eardrop Stichting
 Ebenezer Operatie Exodus, Stichting
 Ecomare (Merknaam van Texels Museum, Stichting)
 EducAIDed, Stichting
 Edukans, Stichting
 Een Feest voor Sinterklaas, Stichting
 El Fuego, Stichting
 e-Learning for Kids, Stichting
 Emma Kinderziekenhuis AMC, Stichting Steun
 En Classe, Stichting
 Epilepsiefonds - De Macht van het Kleine, Stichting
 Equal Opportunity Fund, Stichting
 Eritrea Hagez, Stichting
 Estrela Nova, Stichting Vrienden van
 Ethiopië-Eritrea, Interkerkelijke Stichting
 Europa Kinderhulp, Stichting
 European Cultural Foundation, Stichting
 Eva Demaya Stichting
 Evangelische Hogeschool, Stichting
 Exodus Nederland, Vereniging Samenwerkingsverband
 Eye Care Foundation, Stichting

F

Familie Sponsorplan Roemenië, Stichting
 Familiehuis Daniel den Hoed, Stichting

Family Help Programme Holland - Sri Lanka, Stichting
 Faridpur, Stichting
 Federatie Paardrijden Gehandicapten, Vereniging
 Federatie Stotteren, Stichting Nederlandse
 Fietsersbond, Vereniging
 Flevo-landschap, Stichting Het
 FloJa Malawi, Stichting
 FibrOseKinderen Stichting
 Fonds Gehandicaptensport, Stichting
 Fonds Psychische Gezondheid, Stichting
 Fonds Slachtofferhulp, Stichting
 Foundation Burgland Charitas, Stichting
 Foundation Mission House of The Gambia, Stichting
 Free a Girl, Stichting
 Free Press Unlimited, Stichting
 Friends for Life, Stichting
 Friends Meet (disabled) Friends Music Events (FMdFME), Stichting
 Friendship Sports Centre, Stichting
 Friese Milieu Federatie, Stichting
 Fryske Gea, Vereniging It
 FSHD Stichting
 FunCare4Kids, Stichting

G

Gaandeweg, Stichting
 Gastenverblijven VU medisch centrum, Stichting
 Geldersch Landschap, Stichting Het
 Gelderse Natuur- en Milieufederatie, Vereniging
 Gereformeerde Zendingsbond, Vereniging De
 Gilles de la Tourette, Stichting
 Gipsy Mission, Stichting
 God's Golden Acre Nederland, Stichting Vrienden van
 Goois Natuurreservaat, Stichting Steun
 Greenpeace Nederland, Stichting

Groninger Landschap, Stichting Het

H

Haarwensen, Stichting
 Habitat for Humanity Nederland, Stichting
 Harambee Holland, Stichting
 Hartekind, Stichting
 Hartsdromen.nl, Vereniging
 Hartstichting, Nederlandse
 HealthNet TPO, Stichting
 Heifer Nederland, Stichting
 Help Kobane, Stichting
 Help Mij Leven, Stichting
 Hendrick de Keyser, Vereniging
 Hersenstichting
 Hervormd-Gereformeerde Jeugdbond, Vereniging (HGJB)
 Hivos, Stichting
 Hollandsche Molen, Vereniging De
 Homeopaten zonder Grenzen, Stichting
 HomePlan, Stichting
 Hoogvliegers, Stichting
 Hoop, Stichting Vrienden van de
 Hospice Bardo, Stichting Vrienden van
 House of Refuge, Stichting
 Huidfonds, Stichting Nationaal
 Hulp aan Landgenoten in Indonesië, Stichting
 Hulp aan Papua's in Nood, Stichting
 Hulp Oost-Europa, Stichting
 Humanistisch Verbond, Vereniging/Stichting Steunfonds Humanisme
 Humanitas, Vereniging
 HungerNdThirst Foundation, Stichting

I

IBO-Nederland, Stichting
 ICCO, Stichting

ICS, Stichting
 ILD Care Foundation, Stichting
 Inloophuis de Tweede Mijl, Stichting
 Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg, Stichting
 International Campaign for Tibet, Nederlandse Stichting
 Interplast Holland, Stichting
 Isai Ma(i)yam, Stichting
 IUCN, Stichting Nederlands Comité voor
 IVN, Stichting
 IZB, Vereniging voor zending in Nederland

J

Jantje Beton, Stichting
 JDRF Nederland, Stichting
 Jeevan Jyot Nederland (SJJN), Stichting
 Jeugdcultuurfonds Nederland, Stichting
 Jeugdsportfonds Nederland, Stichting
 Johan Cruyff Foundation, Stichting
 Johanniter Nederland, Stichting

K

Kalinga, Stichting
 KankerFonds voor Dieren, Stichting Nederlands
 Kansfonds, Stichting
 Kerk in Actie, onderdeel van de Dienstenorganisatie van de PKN
 KidsCare Kenia, Stichting
 KidsRights, Stichting
 KiKa (Kinderen Kankervrij), Stichting
 Kind en Brandwond, Stichting
 Kinderfonds Franniez, Stichting
 Kinderfonds MAMAS, Stichting
 Kinderhulp Bodhgaya, Stichting
 Kinderhulp Dominicaanse Republiek, Stichting
 Kinderhulp, Stichting Nationaal Fonds
 Kinderoncologisch Centrum Nijmegen, Stichting Vrienden van het

Kinderpostzegels Nederland, Stichting
 KNCV Tuberculosefonds, Vereniging
 KNGF Geleidehonden, Stichting
 Kom over en help, Stichting
 Koningin Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren
 Koninklijke Hondenbescherming, Vereniging
 Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij, Stichting
 KOVAMO Kleding-Ophaal voor Algemeen Medisch Onderzoek, Stichting
 Krajicek Foundation, Stichting
 Kune Zuva, Stichting
 Kuren met Reuma, Stichting
 KWF Kankerbestrijding, Stichting

L

Landschap Noord-Holland, Stichting
 Landschap Overijssel, Stichting
 Landschapsbeheer Gelderland, Stichting
 Landschapsbeheer Groningen, Stichting
 Landschapsbeheer Zeeland, Stichting
 Leger des Heils Fondsenwerving, Stichting
 Leprastichting
 Leprazending Nederland, Stichting
 Liedjesfabriek, Stichting De
 Light for the World Nederland, Stichting
 Liliane Fonds, Stichting
 Limburgs Landschap, Stichting Het
 Longfonds Stichting
 Look Good...Feel Better, Stichting
 Los Cachorros, Stichting
 Luchtvaart zonder Grenzen, Stichting
 Lumiar, Stichting Vrienden van
 Lyme patiënten (NVLP), Nederlandse Vereniging voor

M

Maag Lever Darm Stichting

Madamfo, Stichting
 MAF Nederland, Stichting
 Maha Mata Nederland, Stichting
 Make-A-Wish® Nederland, Stichting
 Mama Cash, Stichting
 Mariamma, Stichting
 Marriage Week Nederland, Stichting
 Max Havelaar, Stichting
 Maya, Stichting
 ME/CVS-Stichting Nederland
 Medical Checks for Children, Stichting
 Medisch Comité Nederland-Vietnam, Stichting
 Meedoen mogelijk maken, Stichting
 Mensen met een Missie (Stichting CMC)
 Mensenkinderen, Stichting
 Mercy Ships Holland, Stichting
 Metakids, Stichting
 Milieudefensie, Vereniging
 Milieufederatie Noord-Holland, Vereniging
 Mirjam in Malawi, Stichting
 MISSIO (Pauselijke Missiewerken Nederland), Stichting
 Mission Possible Nederland, Stichting
 MIVA, Stichting
 MS Fonds, Stichting Nationaal
 MS Research, Stichting
 Muziek Jong voor Oud, Stichting
 Muziekinstrumenten Fonds, Stichting Nationaal
 Mzamomhle, Stichting

N

Nativitas, Stichting
 Natura Artis Magistra, Stichting
 Natuur en Milieu Overijssel, Stichting
 Natuur en Milieu, Stichting

Natuur en Milieufederatie Drenthe, Stichting
 Natuur en Milieufederatie Flevoland, Vereniging
 Natuur en Milieufederatie Groningen, Stichting
 Natuur en Milieufederatie Limburg, Stichting
 Natuur en Milieufederatie Utrecht, Stichting
 Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland, Stichting
 Natuur en Milieufederaties, Stichting De
 Natuurmonumenten in Nederland, Vereniging tot Behoud van
 Nederland-Batam, Stichting
 Nederlands Cultuurlandschap, Vereniging
 Nederlandse Cystic Fibrosis Stichting
 Nepal, Stichting
 Nierstichting Nederland
 NOC*NSF, Vereniging (Ned. Olympisch Comité/Ned. Sport Federatie)
 Noordzee, Stichting De
 NSGK (Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind)

O

Oasebos, Stichting
 Omogolo Wildlife Trust, Stichting
 Ondergrondse Kerk, Stichting De
 Ondersteuning Gereformeerd Onderwijs in Oost-Europa, Stichting
 Ontmoeting, Stichting
 Oogfonds Nederland, Stichting
 Open Doors, Stichting
 Openluchtmuseum, Stichting het Nederlands
 Operatie Mobilisatie, Stichting
 Oppepper4all, Wensstichting
 Orange Babies, Stichting
 Oranje Fonds, Stichting
 Oude Groninger Kerken, Stichting
 Ouderenfonds, Stichting Nationaal
 Overleven met Alveolairkanker, Stichting (Support Casper)
 Oxfam Novib, Stichting

P

Paardrijden Gehandicapten Oost, Vereniging
 Pandilla Ontwikkelingshulp, Stichting
 Parkhuysen, Stichting
 Pater Peeters, Stichting Vrienden van
 Pater Schlooz, Stichting
 Pax Kinderhulp, Stichting
 Pax Nederland, Stichting Vredesbeweging
 Peace Parks Foundation Nederland, Stichting
 Peerke Donders Stichting
 Philadelphia Namibië, Stichting voor weeskinderen in nood
 PIMMA, Particulier Initiatief Maastricht Midden-Amerika, Stichting
 Plan Nederland, Stichting
 Plons, Stichting
 Prader-Willi Fonds, Stichting
 Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting
 Prins Claus Fonds, Stichting
 Prinses Beatrix Spierfonds, Stichting
 Proefdiervrij AVS, Stichting
 Projecten Zuid-Afrika, Stichting
 ProstaatKankerStichting.nl

R

Radboud Kleisterlee, Stichting
 Red een Kind, Stichting
 Redding en Herstel, Stichting
 Reddingstation Wijdenes, Stichting
 Regenboog Groep, Stichting De
 Regenboogboom, Stichting De
 Reis met je Hart, Stichting
 Rembrandt, Vereniging
 Resto VanHarte, Stichting
 Reumafonds
 Rewilding Europe, Stichting

Right To Play, Stichting
 Rising Stars, Stichting
 Rode Kruis, Vereniging Het Nederlandse
 Ronald McDonald Kinderfonds, Stichting
 Roparun Palliatieve Zorg, Stichting
 Rudolphstichting, Vereniging tot Verzorging van Kinderen, De
 Running Blind, Stichting
 Rutgers, Stichting

S

Sahelp, Stichting
 SAKO, Stichting Steun aan Kinderen Overzee
 Salvatoriaanse Hulpactie, Stichting
 Sanrise Foundation, Stichting
 Save Ethiopian Children, Stichting
 Save the Children Nederland, Stichting
 Scholenproject Cambodja "Rotterdam", Stichting
 Simavi, Stichting
 St. Mary's, Stichting Vrienden van
 Siriz, Stichting
 Sjaak Pach Stichting
 Smaragd, Vereniging
 Smarter Hospital, Stichting
 Sociaal/Medische Hulpverlening aan Oost-Europa, Stichting
 Solidaridad, Stichting
 SOLidariedade, Stichting
 Sophia, Stichting Vrienden van het
 SOS Kinderdorpen, Stichting Nederlandse Vrienden der
 Spaanse Evangelische Zending, Stichting
 SPARK, Stichting
 Spieren voor Spieren, Stichting
 St Jansdal, Stichting Vrienden van het
 St. Francis' Hospital / Medical Support Group, Stichting
 Steun Opbouw Stimulans, Stichting

Stichting Opkikker
 Streven doet Herleven, Stichting
 Study 4 Girls Gambia, Stichting
 Sumbing Bibir, Stichting
 Sympany+, Stichting

T

TALENT Peter van Tilburg, Stichting
 Tania Leon Studiefonds, Stichting
 Tear, Stichting
 Terre des Hommes Nederland, Stichting
 Tesselhuus, Stichting
 The Hunger Project, Stichting
 The Style Foundation, Stichting
 Thembaletu Nederland, Stichting
 Thomas Bouwprojecten, Stichting
 Tika Foundation, Stichting
 TJOMMIE Foundation, Stichting
 Topsport for Life, Stichting
 Trees for All, Stichting
 Trombosestichting Nederland

U

UAF, Stichting voor Vluchteling-Studenten
 UNICEF, Stichting Nederlands Comité
 Utrechts Landschap, Stichting Het

V

Varend Corso Westland, Stichting
 VBOK, Vereniging ter Bescherming van het Ongeboren Kind
 Vereniging 'Ouders, Kinderen en Kanker'
 vfonds, Stichting Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg
 Villa Pardoos, Stichting Fondswerving
 Vlinderkind, Stichting
 Vluchteling, Stichting
 VluchtelingenWerk Nederland, Vereniging

VNB, Stichting
 Vogelbescherming, Ned. Vereniging tot Bescherming van Vogels
 Vogelopvangcentrum Zaanstreek, Stichting
 Vogelrampenfonds, Stichting (Vogelhospitaal)
 voordekunst, Stichting
 Vrienden Ashram, Stichting
 Vrienden van Maasveld, Stichting Steunfonds
 Vriendenkring Nederland, Stichting
 Vrolijkheid, Nationale Stichting ter Bevordering van
 Vrouwen & Arbeidsmarkt, Stichting (VAM)
 Vrouwen Pastoraat Sexualiteit en Geweld, Stichting (VPSG)
 Vrouwen voor Vrouwen, Stichting
 VSO Nederland, Stichting

W

Waddenvereniging
 Wakker Dier, Stichting
 War Child, Stichting
 War Trauma Foundation, Stichting
 Weeshuis Sri Lanka, Stichting
 Welzijn Kinderen van Bal Anand, Stichting
 Wemos, Stichting
 Wensstichting SHAMAJO
 Wereld Natuur Fonds-Nederland, Stichting Het
 WereldAsielen, Stichting
 Wereldkinderen, Vereniging voor steun aan kinderen in nood
 WereldOuders, Stichting
 Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking Limmen, Stichting
 Werkgroep Urgenta, Stichting
 Wetlands International, Stichting
 Wiesje, Stichting
 Wilde Ganzen/IKON, Stichting
 Wings of Support, Stichting
 Woord en Daad, Stichting

World Press Photo, Stichting
World Servants Nederland, Stichting
World Vision Nederland, Stichting
WWvK, Stichting WereldWijd voor Kinderen
Wycliffe Bijbelvertalers Nederland, Vereniging

Z

Zeehondencentrum Pieterburen, Stichting
Zeeuwse Landschap, Stichting Het
Zeeuwse Milieufederatie, Vereniging
Zeister Zendingsgenootschap, Vereniging
ZOA, Stichting
Zonnebloem, Nationale Vereniging de
Zuid-Hollands Landschap, Stichting Het

Anthony Fokkerweg 1
1059 CM Amsterdam

Telefoon 020-417 00 03

E-mail: info@cbf.nl
www.cbf.nl

IBAN NL89 INGB 0000 1175 34

Het Centraal Bureau Fondsenwerving is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam onder nummer 41198566.
Het Centraal Bureau Fondsenwerving is aangesloten bij het International Committee on Fundraising Organizations (ICFO).